Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 114 (6. 813) ◉ 1989 йил 19 май, жума ◉ Баҳоси 3 тийин

Визит ниҳоясига етди

Расмий визит билан ХХР-да меҳмон бўлган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев 18 майда Хитойнинг энг йирик саноат маркази Шанхайга келди.

12 миллион аҳоли яшайдиган шаҳар кўчаларига чиққан неча ўн минглаб шанхайликлар «Сицзяо» қароргоҳига йўл олган автомобиллар кортежини илиқ табассум ва олқишлар билан кузатдилар.

«Сицзяо» қароргоҳида Цзян Цзэминь билан қисқача суҳбат бўлиб ўтди, суҳбат чоғида Совет—Хитой алоқалари тўла нормаллашгани муносабати билан ўзаро мамнуният изҳор этилди.

Шаҳар мэри Чжу Жунцзи совет раҳбари шарафига нонушта зиёфат берди.

Меҳмонлар қисқа муддат ичида шаҳарни айланиб чиқдилар.

* * *

Шу куниёқ М. С. Горбачев ва унга ҳамроҳ бўлган совет расмий кишилари Шанхайдан Ватанига жўнаб кетдилар. Аэропортда совет меҳмонларини Цзян Цзэминь, Чжу Жунцзи, У Сюецянь, Цянь Цичэнь, Шанхай жамоатчилигининг вакиллари кузатиб қолдилар.

* * *

М. С. Горбачевнинг ХХР-га расмий визити якунларига доир Совет—Хитой қўшма ахбороти қабул қилинди.

* * *

18 май куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев Хитойдан Москвага қайтиб келди.

Аэродромда М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. И. Воротников, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, В. М. Чебриков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар А. П. Бирюкова, А. В. Власов, А. И. Лукьянов, Г. П. Разумовский, Д. Т. Язов, КПСС Марказий Комитети секретари О. Д. Бакланов, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида суҳбат

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси ҳайъатининг раиси муфтий Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуфни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида Р. Н. Нишонов муфтийни СССР халқ депутати этиб сайланганлиги билан табриклади, унинг бўлғуси депутатлик фаолиятида муваффақиятлар тилади. У республикада қайта қуришнинг бориши тўғрисида, партия, совет ва хўжалик органлари иқтисодий ҳамда социал тараққиётни жадаллаштириш борасида амалга ошираётган тадбирлар ҳақида сўзлаб берди ҳамда диндорлар жамият барча кучларининг бирлигини талаб этувчи хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал қилишда фаол иштирок этадилар, деб ишонч билдирди.

Мутаассиб кайфиятдаги шахслар томонидан ҳуқуққа зид айрим хатти-ҳаракатлар содир этилаётганига, дин тўғрисида мавжуд қонунларни бузиш ҳолларига эътибор жалб қилинди. Бундай хатти-ҳаракатлар давлат билан диний ташкилотлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни мустаҳкамлашга кўмаклашмайди, балки аслида қайта қуриш жараёнини муваффақиятли амалга оширишга халақит беради.

Муфтий Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф регион мусулмонлари қурултойининг якунлари ҳақида, унинг қарорлари қандай бажарилаётгани тўғрисида ахборот берди, мусулмонлар ёдгорлиги бўлмиш халифа Усмоннинг Қуръони, бир қанча диний иншоотлар диндорларга қайтарилганлиги учун, янги масжидлар очилганлиги учун миннатдорчилик билдирди. У мусулмонлар диний ташкилотларининг сулҳпарварлик фаолияти, «Раҳмшафқат» программасидаги иштироки тўғрисида сўзлаб берди.

Суҳбат давомида динлар ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлаш, диндор гражданларни холислик, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашда диний ташкилотларнинг роли ҳамда ўрнини кучайтириш билан боғлиқ бошқа масалалар ҳам тилга олинди.

Учрашувда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. И. Иброҳимов қатнашди.

(ЎзТАГ).

Тошкент «Промсвязь» тажриба заводида механизациялаш ва автоматлаштириш борасида қатор изланишлар олиб борилмоқда. Айниқса, А. Саприко бошлиқ бригада зиммасига масъулиятли вазифа юкланган. Коллектив топшириқларни ўз вақтида бажариб, пешқадамлар сафида бораяпти.

Бригада етакчиси эса бўш вақтида меҳнат унумдорлигини ошириш, автоматлаштириш воситаларини яратиш устида бош қотиради. Унинг биргина ихтирочилик таклифи давлатга 500 минг сўм иқтисодий самара келтирди.

СУРАТДА: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ихтирочи, «Меҳнат шуҳрати» ордени кавалери А. Саприко.

Т. Каримов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

КУН ТАРТИБИДА—ТИЛЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ

18 май куни Ўзбекистон ССР Олий Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш, миллатлараро муносабатлар ва интернационал тарбия масалалари, халқ таълими ва маданият доимий комиссияларининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССРнинг тиллар тўғрисидаги қонуни лойиҳаси кўриб чиқилди. Миллатлараро муносабатлар ва интернационал тарбия масалалари комиссиясининг раиси, Ўзбекистон Фанлар академиясининг вице-президенти Э. Ю. Юсупов қонуннинг асосий моддаларини таърифлаб берди.

Лойиҳада ўзбек тилига давлат мақомини бериш кўзда тутилади. Бу ҳужжатда Совет Иттифоқининг Ўзбекистонда яшовчи барча халқлари тилларининг тенг ҳуқуқлилиги тасдиқланган, миллатлараро муомала тили бўлмиш рус тилининг аҳамияти таъкидланган.

Муҳокамада иштирок этган депутатлар ва мутахассислар бир қанча фикр-мулоҳазаларни айтишди ҳамда Ўзбекистонда мавжуд бўлган барча тилларни ривожлантириш, ўрганиш ва шу тилларни ишлатиш билан боғлиқ аниқ-равшан таклифларни киритдилар.

Доимий комиссиялар қонун лойиҳасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг кўриб чиқиши учун тақдим этишга қарор қилдилар. (ЎзТАГ).

СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОД БЎЛГАН ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ-ЙЎЛ ИНСТИТУТИ СТУДЕНТИ, ИНТЕРНАЦИОНАЛЧИ-ЖАНГЧИ М. АЗИЗОВНИНГ

ОЧИҚ ХАТИ

117-Тошкент-Октябрь миллий-территориал сайлов округидан рўйхатга олинган СССР халқ депутатлигига уч номзоддан бирортаси 14 май куни бўлиб ўтган сайловда етарли овоз ололмади. Амалдаги Қонунга мувофиқ 14 майда бўлиб ўтган сайловда энг кўп овоз олган икки номзод — троллейбус ҳайдовчиси Ҳ. Х. Рўзиев ва «Узгидроэнергострой» тресги бошқарувчиси А. Қ. Эргашев депутатлик мандати учун курашни давом эттирадилар. Участка сайлов комиссияси қайта овзо беришни 21 май кунига белгилади.

Шерикларим орасида энг кам овоз олганлигим учун мен сайловолди кампаниясидан чиқиб кетдим. Биз ишончли вакилларимиз билан биргаликда ўзимиз йўл қўйган хато ва камчиликларимизни обдон таҳлил қилиб кўрдик. Шуни айтишим керакки, сайловолди кампанияси юмушлари билан ўтган бир ойлик муддат мен учун ўзига хос сиёсий кураш семестри бўлди. Шу даврда менинг ҳаётий тажрибам бойиди. Сайловолди кампаниясида қатнашиб кўп нарсалардан хабардор бўлганлигим муносабати билан рўй-рост айтмоқчиманки, СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги ҳозир амал қилаётган Қонунда айрим камчиликлар бор. Ҳаммасини санаб ўтирмай, фақат биттаси хусусида тўхталмоқчиман. Қонунда жамиятимиз ҳамма табақалари учун бир хилда тенг шарт-шароит белгилаб берилмаган. Бир қарашда интернационалчи-жангчиларнинг Афғонистондаги оғир хизмати эътироф этилаётгандек, Улуғ Ватан уруши ветеранлари каби уларга ҳам ҳамма шароитлар яратиб берилгандек кўринади. Бироқ Улуғ Ватан уруши ветеранларининг мамлакат олий органида вакиллари бор, чунки улар ўзларининг умумиттифоқ органларига эгалар. Интернационалчи-жангчиларнинг шундай органлари йўқлиги сабабли ҳукумат олий органида вакиллари ҳам йўқ.

Ёки бизнинг округимиздаги аҳволни олиб кўрайлик. Уч номзод — бошқарувчи, ҳайдовчи, студент депутатлик мандати учун тенг бўлмаган шароитларда кураш олиб бордилар.

Умуман олганда ишчилар синфига жоним ачийди. Ишчи оиласида туғилиб ўсганлигим, меҳнат фаолиятимни ишчи-слесарликдан бошлаганлигим учун ишчи касбининг барча оғирликларини шахсан биламан, меҳнат кишиларининг орзу-умидлари менинг қалбимга яқин ва тушунарлидир. Улар аллақачон ҳаётимнинг бир бўлагига айланиб қолишган.

26 март куни бўлиб ўтган сайлов якунлари шуни кўрсатдики, халқ депутатларининг фақат 18 процентигина ишчилардир. Ишончим комилки, халқ депутати қилиб сайланган ҳар бир ҳақиқий ишчи ҳокимиятнинг олий органида бизнинг манфаатларимизни ҳимоя қила олади ва ҳал эта билади.

Сайловчилар билан учрашувларни биз Ҳайрулла ака Рўзиев билан кўпинча биргаликда ўтказдик. Юракдан айтаманки, у мамлакат олий органида бизнинг вакилимиз бўлишга жуда муносибдир. Ўттиз йилдан бери оддий ишчи касбини улуғлаб келаётган бу киши барчага баравар, муомалада тенг ва оддий.

Менинг номзодим учун овоз берган 51 минг 842 сайловчига — студентлар, ишчилар, хизматчилар, ветеранлар, интернационалчи-жангчиларга чин қалбдан миннатдорчилигимни изҳор этаман. Шу билан бирга ўзимнинг студент ўртоқларимни, интернационалчи-жангчиларни, Киров, Собир Раҳимов, Октябрь районларининг барча аҳолисини 21 май куни троллейбус ҳайдовчиси Ҳайрулла Ҳусанович Рўзиевга овоз беришга чақираман.

Қисқа вақт ичида республика пойтахтининг учта районида меҳнат ва студентлар коллективлари, турар-жойлардаги сайловчилар билан 50 дан ортиқ учрашув ўтказишга муваффақ бўлдим. Мен энг ночор аҳволдаги кварталларда ва квартираларда ҳам бўлдим. Оддий кишиларнинг адолатсизликда яшаётганликларини, ҳал бўлмаётган социал муаммолар ниҳоятда кўп эканлигини кўрганимда юракларим ачишди, ҳатто кўзимга ёш келди, десам муболаға бўлмайди. Бирйўла қилинадиган ҳайр-эҳсонлар билан бу муаммоларни ҳал этиб бўлмайди, албатта.

Мен ўз программамдан қайтмайман. У менинг ҳаёт программа бўлиб қолади. Ниҳоятда оғир тарихий йўлида кўплаб беҳуда талафотлар берган халқимнинг ўзини эзиб турган социал муаммоларни ҳал этишига эришиши, осмонимиз ҳам, еримиз ҳам, қалбларимиз ҳам мусаффо бўлишини таъминлаш учун ўзимнинг қўлимдан келган барча имкониятларни ишга солган ҳолда курашни давом эттираверaман.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1989 йил 1 апрелдаги «Ўзбекистон ССР пойтахти — Тошкент шаҳрининг марказий майдон ва кўчаларида оммавий тадбирларни ўтказишни тартибга солиш тўғрисида»ги қарорига қўшимча киритиш тўғрисида

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар меҳнаткашлари ва аҳолисининг Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1989 йил 1 апрелдаги «Ўзбекистон ССР пойтахти — Тошкент шаҳрининг марказий майдон ва кўчаларида оммавий тадбирларни ўтказишни тартибга солиш тўғрисида»ги қарори юзасидан мурожаатларини кўриб чиқиб, **қарор қилади:**

Ижроия комитетнинг 1989 йил 1 апрелидаги қарорига қўшимча тарикасида аҳоли дам олишини ташкил этиш, экскурсиялар, спорт-кўнгил очар тадбирлари, ёзги очиқ савдо ва ярмаркалар ўтказиш учун алоҳида муҳофаза зонаси, деб белгиланган шаҳарнинг марказий майдон ва кўчалари рўйхатига қуйидагилар ҳам киритилсин. (Бу жойларда митинглар, юришлар ва намойишлар шаҳар Совети ижроия комитетининг алоҳида фармойиши билан алоҳида муҳим давлат аҳамиятига эга тарихий воқеалар, катта давлат байрамлари муносабати билан ўтказилади):

— А. Навоий номидаги Давлат академик катта театри олдидаги майдон;

— Йўлдош Охунбобоев ҳайкали олдидаги майдон;

— Рус ёш томошабинлар театри олдидаги майдон (шеърият боғи);

— Ф. Э. Дзержинский ҳайкали олдидаги майдон;

— Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ичидаги ҳамда кўргазма территорияси атрофидаги майдонлар;

— В. И. Ленин номидаги ва А. М. Горький номидаги болалар маданият ва истироҳат боғлари;

— В. И. Ленин номидаги хиёбон.

Бизнинг суҳбат

Халқаро анжуман пойқадами

Тошкентда Осиё ва Тинч океани регионн мамлакатлари хотин-қизлар жамоатчилиги намояндалари иштирокида ўтаётган «Хотин-қизлар жаҳон учун ва жаҳон хотин-қизлар учун» халқаро анжумани давом этмоқда. Анжуман қатнашчилари Осиё ва Тинч океан регионида, ядро қуролларини жойлаштиришни камайтириш ва у ерни тинч аҳоли яшайдиган жойларга айлантириш борасида амалга ошириладиган ишлар хусусида музокаралар уюштириб, қарорлар қабул қилишмоқда. Ривожланаётган мамлакатлар вакилалари ўз юртларидаги хотин-қизлар аҳволи, уларнинг турмуши хусусида тўлқинланиб гапиришяпти Кеча анжуман қатнашчилари шаҳримиздаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида, кўн-галантерея ва спорт товарлари бирлашмасида ҳамда бошқа корхона, муассасаларда бўлишди, совет хотин-қизларининг ҳаёти билан яқиндан танишишди.

Мухбиримиз анжуман қатнашчилари билан суҳбатлашди.

Меан САМАН,

Кампучия хотин-қизлари уюшмаси раиси:

— Шаҳрингизга илк бор келишим. Тошкентга ташриф буюришдек олий мақсадимга эришганимдан ғоятда шодман. Сабаби, анчадан буён совет хотин-қизлари билан танишиш истагида эдим. Ўзбек аёлларининг аянчли ўтмиши ҳақида жуда кўп эшитганман, ўқиганман. Ҳозирги замон совет аёлларининг, уларнинг мамлакатимизда давом этаётган қайта қуриш жабҳасида олиб бораётган ишлари билан танишдик. Ўзбек аёлларининг тинч ҳаёт кечиришлари, жўшқин меҳнат қилишларига барча шарт-шароитлар муҳайё эканлигини кўриб кўзим қувонди. Тўғри, бизнинг мамлакатимизда ҳам хотин-қизларнинг ҳаётини янада яхши кечиши учун кўпгина ишлар амалга ошириляпти. Бунда албатта, Кампучия халқининг роли катта деб ўйлайман. Сабаби, ҳукуматимиз учун ҳам, кампучиялик аёллар учун ҳам кўп йиллар давом этган ҳукмдорлик режимининг қолдиқларини йўқотиш қийин кечмоқда. Лекин шуни қувонч билан айтиш керакки, болалар ва аёлларнинг турмуш шароитлари яхши томонга ортиб бормоқда.

Тошкент анжуманининг ўтказилиши эса турли миллат ва элат вакилаларининг турмушдаги, ядросиз курра яратишдаги яна бир пойқадамлари бўлади, деб ўйлайман.

Марал АММАНОВА,

Ашхобод университетининг зоология кафедраси мудири, СССР халқ депутати, биология фанлари доктори, профессор, Туркманистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

— Аввало шуни айтиш жоизки, бундай анжуманни ташкил этиб, уни ўтказаётган ташкилотларга барча туркман аёллари номидан миннатдорчилик билдираман.

Азалий қадриятларда айтилишича, аёллар оламнинг бир бўлаги, уларнинг иштирокисиз бус-бутун курра яратиш мушкул экан. Айни чоғда мамлакатимизда ва хорижий юртлардаги аёлларнинг яшаш шароитлари, бошқарув органларида тутган ўрни унчалик мақтагулик даражада эмас. Тўғри, кўпгина министрликлар, корхона, муассасаларга аёллар бошчилик қилишмоқда. Бу жуда оз, менимча. Масалан, яқинда бўлиб ўтган сайлов кампаниясини олиб кўрайлик. Кўпчиликнинг айтишига кўра, аёлларга бу йилги сайловларда кўпроқ ўрин берилган эмиш. Ҳисоб-китобларга қараганда, бу йилги сайловларда аёлларнинг миқдори бор-йўғи беш кишига кўпаяпти. Ҳақиқатан ҳам бу жуда оз.

Тошкентда ўтаётган анжуманда юқорида мен айтиб ўтган масалаларга тўхталиб ўтиш истагимиз бор.

Биз Афғонистонда интернационал бурчларини ўтаётганда тутқунликка тушган фарзандларимизни тезроқ бўшатиш ҳақидаги масалаларни ўртага қўйдик. Ўйлаймизки, бу масалалар хусусида қўшни давлат ҳукумати ва Америка Қўшма Штатларининг ҳукумати ҳам яхшироқ ўйлаб кўришар.

Биз шунга ўхшаш анжуманни келгусида ҳам ўтказиш ва бу йилги анжуманимизда ўртага ташланган масалалар қай тарзда бажарилгани ҳақида яна бир бор атрофлича суҳбатлашамиз.

Суҳбатни Д. ЖАЛОЛОВ олиб борди.

◉ СУРАТДА: анжуман қатнашчиларидан бир гуруҳи.

Р. Шарипов фотоси.

Спорт ҳабарлари

◉ ФУТБОЛ. Кеча биринчи лига командалари ўртасида навбатдаги ўнинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Тошкентнинг «Пахтакор» командаси ўз майдонида симферополлик чарм тўп усталарини қабул қилишди. Тошкентлик футболчиларнинг тўла устунлигида ўтган учрашув ҳамшаҳарларимизнинг йирик ғалабаси — 4:0 ҳисобида тугади.

Учрашувнинг биринчи бўлимида Равшан Муҳадов ҳисобни очди. Иккинчи бўлимда ҳам пахтакорчилар ташаббусни қўлдан беришмади. Аввал яна бир бор Равшан Муҳадов, сўнгра Азамат Абдураимов, Андрей Пятницкийлар ҳисобни оширишга муваффақ бўлишди.

Турнинг марказий учрашувлари Ставрополда ва Олмаота шаҳарларида бўлиб ўтди. Ставрополда турнир пешқадами МАСК командаси маҳаллий «Динамо» коллективининг меҳмони бўлди. Учрашув 3:3 ҳисобида тугади. Олмаотада эса «Қайрат» командаси Кишинёвнинг «Нистру» коллективини қабул қилиб, 3:1 ҳисобида ғалабага эришди.

Шуни айтиш жоизки, мазкур турда энг кўп тўплар урилган, 35 маротаба тўп дарвоза тўрига келиб тушган. Турнинг қолган учрашувлари қуйидаги натижаларни берди: «Спартак» — АСК (Ростов-Дон) — 3:2, «Нефтчи» — «Металлург» — 3:2, «Динамо» Бт. — «Котайк» — 1:0, «Кубань» — «Торпедо» — 1:2, «Геолог» — «Карпати» АСК — 3:1, «Шинник» — «Даугава» — 2:1.

Аэрофлот самолётларида учмаганингиз маъқул

Бўлди қизиқ ҳангома!

15 май куни Тошкент аэропортида 662-рейс билан учиши лозим бўлган 69 йўловчи олдида Москвага учишдан бир соат илгари рўйхатга олиш эшиклари ёпилди. Билет сотиб олган одамларга бирор бир бамаъни гап айтишгани йўқ. Уларнинг кўз ўнгида вақти-вақти билан рўйхатга олиш эшиги дам очилиб, дам ёпилиб, зарур одамларни ўтказиб турди... Ниҳоят металл девор ортидаги «карнайдан» овоз чиқди: «Аэрофлот қоидаларига кўра рўйхатга олишга кечиккан йўловчилар самолётга киритилмайди. Барча масалалар смена бошлиғи билан ҳал этилиши керак».

Агар офтоб чарақлаб турганида дўл ёғиб кетса ҳеч ким бунчалик ҳангу манг бўлмас эди.

— Юзимга лой чаплаб кетишгандек бўлди, — деб эслайди лойиҳачи инженер Шамил Абдуллаевич Ҳакимов. — Аэропорт ходимлари нақдгина пул тўлаб, учишга қонуний ҳаққи бўлган кишиларни «пучакка» чиқариб қўйишди. Биз рўйхатдан ўтишга вақтида келган эдик, бирор бир қоидани бузганимиз йўқ, шунинг учун ҳам ҳақ-ҳуқуқимизни талаб қилмоқчи бўлдик. Бир ўринга иккита билет сотишган, ўша «иккинчилар» бизнинг жойимизни эгаллашган, бу равшан эди. Биз аэропортдаги бемаънигарчилик жабрини тортаётган эдик.

Хуноб бўлган йўловчилар юкларини кўтаришиб, толиққан болаларни етаклашиб, ҳайрон бўлиб қолган кузатувчилар билан бирга смена бошлиғининг ўринбосари Э. Толипов хонасига киришди. Бу киши аввалига: «Кечиккан кишилар учмайди», деб кетмакет такрорлайверди. Лекин 69 кишидан бирортаси ҳам кечикмаган эди-ку!

Шундан кейин «Жаҳондаги энг йирик авиакомпания»нинг вакили довдираб қолиб, «Сирена» электрон системаси айбдор, 69 та ортиқча билет «сотиб юборибди», деди.

— Хўш, биз қачон учамиз! — деб сўрашди Толиповдан.

— Кечқурун учсангиз керак.

Ҳеч ким бамаъни гап айтмади, ҳаловати бузилган йўловчилардан кечирим ҳам сўрашгани йўқ. Шундан кейин йўловчилар аэропортда «Ватанимиз пойтахтига учиши лозим бўлган 662-рейснинг жамоат комитети»ни тузишди. Шундан кейин улар аэрофлот алдаган одамларнинг рўйхатини тузиб чиқишди. Уларнинг исми фамилиялари, паспортдаги маълумотлар, билет номери ва жой номери қайд этилди. Ана шу ноёб ҳужжатни редакцияга олиб келишди.

Бу вақтда эса аэрофлотнинг «казо-казолари» ўша 69 кишининг тақдирини ҳал этишаётган эди. Ўзбекистон Гражданавиацияси бошқармаси (ЎГАБ) ходимлари жуда топқир чиқиб қолишди.

«668-рейс билан учасиз (бу кечаси бўлади), рўйхатдан ўтиш учун аввал — перронга эмас, балки аэровокзалнинг иккинчи қаватига кирасиз». Лекин бу гапнинг тагида айёрлик ҳам, доғулилик ҳам бор эди. Чунки Москвага кечқурун учиши лозим бўлган аэробус ҳам тўла эди. Демак, эрталаб алданган 69 йўловчини кечқуруни йўловчиларини алдаб учириб юборишмоқчи бўлишган эди.

Шундай қилишди ҳам. Тўғри 668-рейс йўловчиларини тез орада ТУ—154 самолётига ўтказишди. Бу ҳаво кемасида йўловчилар сийрак эди. Пассажирларнинг ҳам, жўнатувчиларнинг ҳам, кутиб олувчиларнинг ҳам ҳуноби ошди. Лекин бу билан аэрофлотнинг иши йўқ, албатта.

Хўш, 69 та ортиқча билет қаердан пайдо бўлиб қолди!

— Ўрганиб чиқамиз, аммо «Сирена» айбдорлиги аниқ, — деди ЎГАБ ташиш бўлими бошлиғининг ўринбосари Б. Дробишев. — Бу система бизга қиммат тушадиганга ўхшайди, ёз эшик қоқмоқда. Юрагимиз эса пўкиллаб турибди. Ҳисоб-китобларга қараганда, эҳтиёжнинг нари борса 30 процентини қондирса керак. Самолётларнинг двигатели йўқ, махсус рейслар учун буюртмалар кўп. Ёнилғи ҳам етишмай турибди.

Шундай қилиб, муҳтарам йўловчи, аэрофлотнинг тезучар ва ишончли самолётида ҳузур-ҳаловатда сафар қиламан, деб умид қилмай қўяқолинг — агар бир амаллаб билет сотиб олган бўлсангиз ҳам сира кўнглингиз тўқ бўлмасин.

Борис Иванович Дробишев, бизни маъзур тутинг, лекин шикоятингиз одамни ишонтирмайди. Хўш ўша «Сирена» системасининг айби нимада! Программани ҳам одамлар тузса, унинг ўзини ҳам одамлар ишлатса! Мамлакатнинг бошқа шаҳарларида бу система рисоладагидек ишлатилмоқда. Нега энди, келиб-келиб Тошкентда электрон ҳисоблаш машинаси бир ўринга иккита билет сотибди. Яна шундоқ ҳамма ардоқлаб келаётган рейсга-я. «Сирена» эгри қўл одамларнинг қўлига болта билан ураётгани учун шундай бўлмаяптимикан!

Рўй-рост айтиб қўяқолайлик: «Сирена» қўлланишидан илгари мавжуд бўлган билет олиш, тўғрироғи билет тақсимлаш системаси аэрофлот кассири учун «кони фойда» эди. Агар бирон бир қариндош-уруғингиз вафот этиб, қўлингизда справка бўлса ёки катта идораларнинг брони бўлса учиб кетасиз. Бўлмаса паспорт орасига кўк пулданми, қизилиданми, барг рангиданми солишингиз керак бўлади. Билет сотиб, мўмай пул топишга ўрганган жияну-жиянчалар, божа-ю-поччалар, уруғ-аймоқларнинг дўстлари ва дўстларнинг уруғ-аймоғи эса «худо ярлақаган» йўловчилардир. Аммо булар тоифасига киришга сиз билан бизга йўл бўлсин.

«Аэрофлот самолётларида учингиз» деган сўзларни ўқишга тобим йўқ. Хўш бўлмаса нимада учиш керак! Агар аэрофлотга ўхшаш яна бир идора бўлганида ҳозир ишлаб турганн «синиб» қолиши ҳеч гап эмас эди.

Л. ЛЕВИН,
ЎзТАГ мухбири.

В. И. Лениннинг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» асарининг 85 йиллигига

КПСС ташкилий принципларининг асоси

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИННИНГ буюк хизматларидан бири шундаки, у марксизмнинг очиқ ва яширин душманларига қарши шиддатли курашда пролетариатнинг асосий қуроли, унинг раҳбар ташкилоти бўлган партия тўғрисидаги таълимотни яратиб берди.

В. И. Ленин ўсиб бораётган рус революцион ишчилар ҳаракатига таянгани ҳолда, халқаро ишчилар ҳаракатининг бутун тарихий тажрибасига амал қилиб, янги типдаги Коммунистик партияни марксизмнинг метиндек мустаҳкам ғоявий заминида вужудга келтирди. Бу ўзининг бир қанча асарларида партиянинг ташкилий идеологик, тактик ва назарий асосларини ишлаб чиқди. Жумладан, доҳийнинг 1904 йилнинг 19 майида нашр қилинган «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган асарида Коммунистик партиянинг ташкилий принциплари илмий асослаб берилди.

Асар ғоят мураккаб бир тарихий шароитда ёзилган эди. Маълумки, РСДРП II съездидан кейин партия ичидаги кураш янада кескинлашиб кетди. Меньшевиклар «экономистлар» ва бундчилар билан биргаликда партияни ташкилий парокандаликка, кустарчиликка томон орқага судраб, партияда ташкилий жиҳатдан бебошликни зўр бериб тарғиб қилдилар. Улар «Искра» саҳифаларида (52-сонидан бошлаб) партиянинг ҳамма қирраларига бўйсуниш «расмий бюрократизмдир», озчиликни кўпчиликка бўйсуниши аъзолар иродасини «ўз-ўзидан бўғишдир», ҳаммага бир хил интизом бўлиши крепостнойлик ҳуқуқларини ўрнатишдир», деб жар солдилар. Меньшевиклар партиянинг уюшган бир бутун отряд бўлишига қарши чиқиб марказчилик ўрнига «автономизм»ни ёқлаб чиқдилар. Шу сабабли меньшевикларнинг оппортунизмни тор-мор келтириш ва марксистик партиянинг ташкилий асосларини ишлаб чиқиш ўша вақтда рус марксистлари олдида турган асосий вазифалардан бири бўлиб қолган эди. В. И. Ленин эса ўзининг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган асарида бу тарихий вазифани шараф билан бажарди.

Улуғ доҳий ўз асарида Коммунистик партиянинг ташкилий асослари, бу партиянинг сиёсий вазифалари ва мақсадлари билан белгиланади, деб таъкидлади. Бу вазифалар — чоризмни ва буржуазия ҳокимиятини ағдариш, пролетариат диктатураси ўрнатиш ва коммунистик жамият қуришдан иборатдир. Шуни назарда тутиб, Владимир Ильич революцион курашда партия пролетариатнинг бирдан бир асосий қуроли эканлигини исботлаб берди, пролетариат диктатураси фақат унинг уюштирувчилик, ташкилотчилик ва сафарбар этувчилик маҳорати орқалигина амалга оширилиши мумкин, деб таълим берди.

Коммунистик партия — ишчилар синфининг бир қисми, унинг энг илғор ва онгли авангардидир. Шу боисдан Ленин ўз асарида партиянинг вазифаси ўз даражасини «Ҳар бир стачкачи» даражасига тушириш эмас, балки ишчилар оммасини «Ҳар бир стачкачини» партия даражасига кўтаришдир, деб таъкидлади.

Марксистик партиянинг ташкилий принципларидан бири шундаки, партия энг илғор, онгли отряд бўлиши билан бирга, программа тактика ва ташкилий принципларнинг бирлиги, интизом, ирода ва ҳаракат бирлиги билан жипслашган ишчилар синфининг метиндек бир бутун уюшган отряди ҳамдир. Шуни назарда тутиб, В. И. Ленин меньшевикларнинг партия эшигини пролетар бўлмаган хилма хил майда буржуа унсурлар учун кенг очиб берувчи оппортунистик қарашларини фош қилиб ташлади, айни вақтда партияни ягона партия Программаси ва Уставига партиянинг барча аъзолари учун мажбурий бўлган партия интизомига эга бўлган бир бутун марказлашган ва уюшган ташкилот, деб уқтирди.

В. И. Ленин асослаб берган партиянинг ҳамма аъзолари учун — лидерлар учун ҳам, оддий аъзолар учун ҳам баб-баравар мажбурий бўлган ягона пролетариат интизоми принципи партиямиз ҳаёти ва фаолиятида раҳбарлик принципидир. Партия ана шу принципга оғишмай амал қилганлиги, коммунистларни марксизм-ленинизм идеаллари руҳида тарбиялаётганлиги учун ўзининг ғоявий-ташкилий бирлигини таъмин қилмоқда. Бу бирлик шундай буюк кучки, бу куч партияга энг мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш имконини беради.

В. И. Лениннинг тарихий хизмати шундаки, у ўзининг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган асарида меньшевикларнинг партияда автономизм ва сепаратизм ўрнатиш йўлидаги қарашларини узил-кесил фош қилиб, партиямиз ташкилий қурилишининг етакчи принципи — демократик централизм эканлигини асослаб берди. У партия тўғри ишлаб бормоғи ва оммага кун сайин планли раҳбарлик қилиш учун марказчилик асосида ташкил этилиши керак, деб уқдирди. Бунинг маъноси шундаки, партия ягона Программа ва Уставига, ягона партия интизомига амал қилиши лозим, унинг тепасида партия съездидан, съездлар орасида эса партия Марказий Комитетидан иборат ягона раҳбар органи бўлиши шарт. Партияда озчилик кўпчиликка, қуйи ташкилотлар юқори ташкилотларга, партия аъзолари эса ўз ташкилотларига бўйсуниши керак. Партиянинг барча органлари партия ташкилотлари томонидан сайланади ва улар олдида ҳисоб бериб туради; партия юқори органлари чиқарган қарорлари унинг қуйи органлари учун мажбурийдир.

Ижтимоий тараққиётнинг ҳозирги замон назарияси ва стратегиясини, мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг совет жамиятини социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, уни революцион тарзда тубдан қайта қуриш концепциясини ишлаб чиқилганлиги ва амалга оширилаётганлиги ана шу ленинча сиёсатнинг негизидир. Қайта қуришнинг мақсади — социализмнинг инсонпарварлик табиати ва бунёдкорлик қудратини тўла-тўкис намоён этишдан иборат.

КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил ноябрь Пленуми маъқуллаган ва СССР Олий Советининг навбатдан ташқари ўн иккинчи сессияси қабул қилган қонунлар совет жамиятини демократиялаш, Советларнинг тўла ҳокимиятни таъминлаш ва социалистик ҳуқуқий давлатни барпо этиш йўлида катта қадам қўйганлигини билдиради. Бу қайта қуришнинг самаралари КПСС Марказий Комитетининг шу йил март ойида бўлиб ўтган Пленуми ҳужжатларида ҳам алоҳида қайд қилиб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети ленинча анъанага амал қилиб, партиянинг раҳбарлик роли хусусида ленинча принципни тиклаш мақсадида қайта қуришни КПССнинг ўзидан бошлади. Маълумки, партия XXVII съездидаёқ КПСС, давлат ва хўжалик органлари ўртасидаги вазифаларни аниқроқ белгилаб қўйиш зарурлиги тўғрисидаги, айни сиёсий раҳбарлик органлари сифатида партия комитетларининг ролини ошириш ҳақидаги масала ўткир қилиб қўйилган эди. XIX Бутуниттифоқ партия конференецияси эса КПССнинг бутун фаолиятини тубдан қайта қуришни, партия ташкилотлари иш формалари ва усулларини КПССнинг жамият сиёсий авангарди сифатидаги ролига ва янги вазифаларига мувофиқлаштиришни зарур деб топди.

КПСС Марказий Комитети 1988 йил июль Пленумининг «Партия аппаратини қайта қуришнинг асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек: «Шу туфайли партия комитетлари билан давлат, хўжалик органлари вазифаларини изчиллик билан белгилаб қўйиш, уларнинг ишидаги параллелизм ва такрорлашни бартараф этиш, партия аппарати структурасини тубдан ўзгартириш ва сифатини яхшилаш, унинг партия сайлаб қўйиладиган коллегияларига қатъий бўйсуниши ва ҳисоб бериб бориши ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлади.

В. И. Лениннинг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган асари нашр қилинганидан буён 85 йил ўтди. Бу тарихий давр мобайнида Коммунистик партия кураш ва ғалабанинг шонли йўлини босиб ўтди. У гениал Ленин ва унинг сафдошлари бошчилигида Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг илғор ва жанговар отрядларидан бирига, совет жамиятини революцион негизда қайта қураётган халқимизнинг сиёсий раҳбари ва етакчи кучига айланди. Буларнинг ҳаммаси партиямиз куч-қудратининг, партия ҳаётининг ленинча нормалари ва принципларининг, ленинча иш услуби ва методларининг ҳам буюк тантанасидир.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

Меҳнат билан обрў топаётганлар

Тошкент метрополитени ишчи ва хизматчилари кейинги йилларда минглаб пассажирлар узоғини яқин қиляпти. Пўлат из соҳиблари бир неча йилдан буён Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, касаба союзлари республика Совети ҳамда ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлдан бермай келяпти.

Чилонзор станцияси шаҳар метрополитенининг энг серқатнов ва гавжум участкаларидан бири. Бу ерда меҳнат қилаётган ремонтчилар бригадаси ўзларининг самарали меҳнатлари туфайли вагон составларининг аъло техник ҳолатини таъминлаяптилар.

СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) депо токари Артем Козлов, вагон пневмоасбоблари ремонти слесарлари А. Буторгин ва Р. Шарафеевлар ҳамда А. Кантитскийлар коллективнинг пешқадамларидан ҳисобланадилар.

Ш. Иброҳимов фотолари.

Газетхон бонг уради

ЧАНГ БОСГАН ТЕХНИКА

БИР ГАЛ Тошкент тўқимачилик комбинати пардозлаш фабрикасига қарашли тойлаш цехига ўтганимда иккинчи қаватда ишлаётган ишчилар янги копировка қилувчи машиналар ўрнатилганини, лекин ҳамон маршрут карталарига қўл кучи билан муҳр урилаётганини арз қилиб қолишди. Ўшанда вақт йўқлигиданми бу эътирозларга эътибор қилмаган эдим.

Орадан бирмунча вақт ўтгач, бу масалани ўрганиш мақсадида яна шу цехга келиб ишчилар билан суҳбатлашдим. Раҳима опа Ҳожиакбарова — комплекс бригада бошлиғи:

— Копировка қилувчи машиналар ўрнатилганда жуда қувонган эдик. Чунки маршрут карталарига қўл билан муҳр уриб чиқишнинг ўзи бўлмайди. Киши чарчайди. Ахир қанчадан-қанча газлама тойини муҳрлаймиз. Бунинг устига муҳрларимиз эски, бундан йигирма йил аввал ишлаб чиқарилган.

Раҳима опанинг сўзлари нечоғлик тўғрилигига амин бўлиш учун муҳрларни кўздан кечираман. Ҳақиқатан ҳам улар эски, рақамлар хиралашиб қолган. Маршрут картасини олиб рақамларни муҳрлаймиз. Қоғозга тушган муҳрлар хира ёки сиёҳ кўп ёғилиб ўша рақам кўринмайди.

Савол назари билан Раҳима опага қарайман.

— Буни бир неча бор раҳбарларга айтганмиз. Бироқ улар ишимизни енгиллаштиришмади.

— Копировка қилувчи машиналар ишга тушди. Лекин улар ишимизни енгиллаштиролмаяпти. Сабаби оддий, улар тўлиқ ишлатилмаяпти, — дейди Раҳима опа...

Раҳима опа билан машиналар ўрнатилган залга кирамиз.

Ичкарида 8 та копировка қилувчи машина мавжуд бўлиб, шундан атиги 4 таси ишламоқда. Қолган тўрттаси эса «дам» олаяпти.

Александр Рестригин — машиналар ремонтига жавобгар шахс:

— Машиналарнинг 2 тасининг эҳтиёт қисмлари куйиб қолган. Ремонт қилаяпмиз, — дейди у.

Залда 7 кишини учратдик. Шулардан иккиси Тошкентдаги ҳисоблаш техникалари заводидан келган мутахассис. Улар носоз машиналарнинг ремонти билан шуғулланишмоқда. Ўртача олганда бу машиналар ремонтига 800 сўм маблағ сарфланади. Смоленск шаҳридан харид қилинган «Искра — 555» маркали бу копировка қилувчи машиналарнинг ҳар бири 36000 сўм туради.

Хўш, шу чоққача ҳаммаси бирдек ишладими? Бирор самара бердими?

— Бу машиналарнинг бирор кун тўлиқ ишлаганини эслай олмайман. Энг кўпи 5 таси ҳаракат қилади, қолгани бекор туради. Мутахассис ҳам етарли. Бироқ бекор туради. Баъзан товар цехда тўлиб кетади. Маршрут карталарини машиналар етказиб беролмайди. Чунки боя айтганимдек машиналарнинг ярми ишламайди. Қўл кучидан фойдаланишга тўғри келмоқда. Икки ишчимизни бригадамиздан ажратиб қўлда муҳр босиш учун қўйганмиз. Бу жуда ташвишли ҳол. Техника бўлса-ю, ундан самарали фойдалана олмасак. Қўлда урилган муҳрлар эски, сиёҳлар чаплашиб кетаяпти. Юбораётган той-той газламаларимиз корхона таъминот бўлимидан қайтарилмоқда ёки эътирозлар билдирилмоқда. Бу газламаларнинг браклиги учун эмас, айнан шу карталарга туширилган муҳрларнинг сифатсиз босилгани учун.

— Раҳима опа, башарти ўша 8 та машина бирваракай ишласа, қўл кучидан фойдаланмаса ҳам бўладими?

— Бўлади, лекин бу жуда қийин. Чунки машиналарнинг бирваракай ишлаши учун албатта корхона автомат бошқарув бўлими бошлиғи Э. З. Пиллерга қўнғироқ қилиш керак.

Ана сизга сансалорликнинг яна бир усули. Бошлиқ қўнғироқ қилса машиналарнинг 6—7 таси ишлайди. Акси бўлса яна шу 3—4 таси ҳаракат қилади. Баъзан ремонт аччиқ ичакдек чўзилиб кетади. Ремонт ишларини ҳам АСУ ўз зиммасига олган. Лекин қойилмақом қилган жойи бўлмаган. Ремонт қилиш учун четдан мутахассис чақирилмоқда. Бу эса корхона ҳамёнига «яхши» гина таъсир этаяпти. Тойлаш цехи ишчиларининг битта талаби бор. У ҳам бўлса мавжуд 8 та копировка қилувчи машиналарнинг ҳаммаси бирдек қачон ишлашини билиш.

Б. ОРИПОВ.

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон шаҳарларида

⊙ **АШХОБОД.** Ҳозир Туркманистон Совет хотин-қизлари тўғрисида ГФР телевидениеси ҳужжатли фильмни суратга олаётган жой бўлиб қолди. Москва ва Якутияда ленталар суратга олинди, сўнгра Эстонияда давом эттирилади. Фильм муаллифи, Ғарбий Германия журналисти Габриела Кроне-Шмалц хоним совет хотин-қизлари ҳақидаги фильм-портретга алоҳида аҳамият бермоқда. Ҳужжатли фильм М. С. Горбачевнинг ГФРга бўлажак визити муносабати билан тайёрланмоқда.

⊙ **ДУШАНБЕ.** Шаҳар Совети ижроия комитети «Помир» артелига 1 миллион сўмлик кучли ер қазиш техникаси ва транспорт воситаларини ижарага берди. Шаҳар Совети Уй-жой программасини рўёбга чиқара бориб, якка тартибда уйлар қуриш учун салкам 5 мингта ер участкаси ажратди. Аммо давлат корхоналари у ерда тупроқ қазиш, ер текислаш, йўл ётқизиш ишларини бажаришдан бош тортди. Чунки уларнинг планлари аллақачон тузиб бўлинган, объектлар белгилангандир. Шундан кейин «Помир» артели ўз хизматини таклиф этди. Қимматли металлар қазиб олаётган бу коллектив ер очиш ва текислаш ишларида юксак даражада ихтисослашган. Артель аъзоларининг кучи билан эшкак эшувчиларга мўлжалланган канал янгиланди, монолит уйсозлик учун металл ускуна жиҳозланди. Артелчилар ўзлари конструкциялар тайёрлаб, монтаж қилмоқдалар.

⊙ **ОЛМАОТА.** Толдиқўрғон шаҳри чеккаларида монтаж қилинган ёнғинга қарши хизмат телевизион системаси Қоратол дарёси водийсидаги тўқайзорларда озгина бўлсада пайдо бўладиган тутунни кўришга кўмаклашади. Унинг камералари маҳаллий ўрмончиларга шаҳар атрофидаги аҳоли сайргоҳларини назорат остига олиш имконини беради. Шундай ускуналар Иртиш дарёси соҳилларида ва Қозоғистон шимолидаги қадимий ўрмонларда пайдо бўлди. Янги техника юзлаб гектар яшил массивларни ёнғиндан сақлашга ёрдам беради.

⊙ **ТЕРМИЗ.** Сурхондарё областининг «Ленин байроғи» ва «Ленинское знамя» газеталари редакциялари янги бинога кўчиб ўтишди. Бу бино Термизнинг асосий магистралларидан бўлган Фрунзе кўчасида қурилди. Тўрт қаватли корпусда журналистлар учун хоналар, мажлислар зали, дам олиш хоналари ва ошхона бор.

Янги бинога Ўзбекистон Ёзувчилар союзи область бўлими ҳамда Термиз районида чиқадиган «Ленинчи» газетаси редакциясининг бир қанча ходимлари ҳам кўчиб ўтдилар. Илгари редакциялар область босмахонаси биносида жойлашган эди. Бўшаб қолган хоналар реконструкция қилинганидан кейин у ерда полиграфия корхонасининг янги цехлари ишлай бошлайди.

(ТАСС мухбирлари хабарларидан).

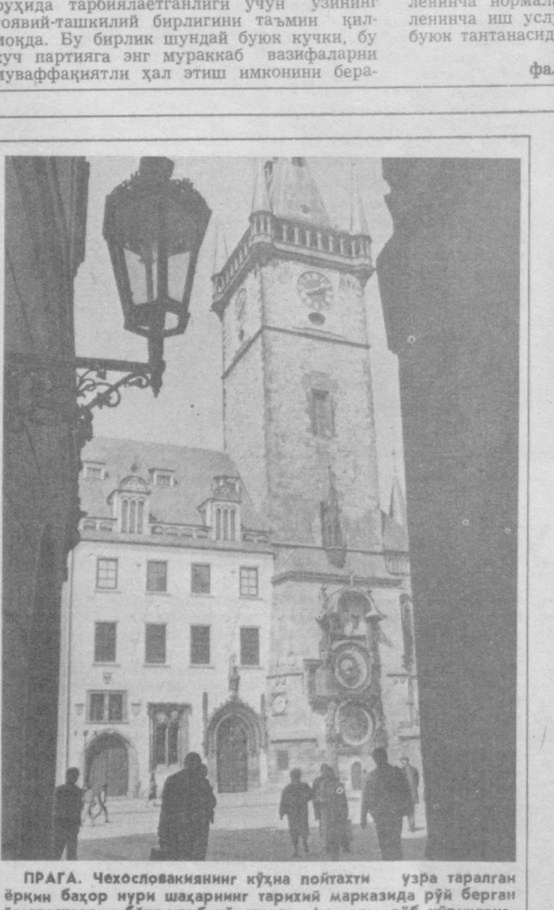

ПРАГА. Чехословакиянинг кўҳна пойтахти узра таралган ёрқин баҳор нури шаҳарнинг тарихий марказида рўй берган ўзгаришларни бўрттириб кўрсатади. Ана шу ноёб қўриқланаётган меъморчилик ансамбли — Прага кремли, Карел кўприги, Староместье ратушаси — сўнгги йилларда жиддий равишда таъмирланди. Ҳозир у прагаликлар ва пойтахт меҳмонларига ўзининг бутун кўркини кўз-кўз қилаяпти.

СУРАТДА: Староместье ратушаси олдида.

В. Созинов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Воқеалар изидан

ПАНАМА: ВАЗИЯТ ЧИГАЛЛАШМОҚДА

Лотин Америкасида бу йилни сайлов йили, десак бўлади. Саккиз мамлакат, яъни Сальвадор, Ямайка, Венесуэла, Боливия, Панама, Аргентина, Бразилия ва Чили президентлар сайлаймиз, деб эълон қилишди. Бу мамлакатларнинг тўрттасида янги давлат бошлиқларининг номлари ҳозирдаёқ маълум бўлди. Шарҳловчилар Панама ҳақида гапиришар экан, якдиллик билан бу мамлакатда қалтис вазият содир бўлди, дейишмоқда. Ҳукуматни ёқлаётган Миллий Озодлик Уюшмаси (МОУ) ҳамда ўнг Демократик Оппозиция Уюшмаси (ДОУ)нинг сайловолди кампанияси чоғида сира тартибсизлик бўлгани йўқ.

7 май куни бўлган сайлов ҳам осойишта бошланди. Эрта тонгдан юз минглаб кишилар сайлов участкаларига кела бошладилар. Миллий сайлов трибуналининг таклифига кўра, бу мамлакатга чет эллардан келган қарийб 300 кузатувчи сайловнинг ўтишини кузатиб турди. Президент Ж. Буш махсус танлаган Америка сенаторлар делегацияси ҳам бу ерга келди. Бу делегациянинг кўпчилик аъзолари Панама ҳозирги ҳукуматининг ва Панама канали тўғрисида 1977 йилда имзоланган шартноманинг душманлари сифатида маълумдирлар. Масалан, сенаторлардан бири, Флорида штатидан сайланган Республикачи Конни Мэк мазкур шартномани бекор қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳасининг муаллифидир. Қизиғи шундаки, ҳеч ким таклиф этмаган қонуншунослар ҳарбий хизматчилар ҳужжатларини кўтариб келишди: Вашингтон Панама ҳукуматини тан олмаяпти ва белгиланган тартибга кўра ижозатнома сўраб ўтиргани ҳам йўқ. Пентагон «Васиқалари» билан эса Панамага канал территориясидаги Америка базалари орқали ўтиш мумкин.

Соат 17.00 да сайлов участкалари ёпилди, бюллетенлар солинган қутилар счет комиссияларига келтирилиши керак эди. Аммо кириш йўлларини оломон босиб кетгани учун қутиларни олиб келишнинг иложи бўлмади. Баъзилар сайловчилар рўйхати алмаштириб қўйилгани тўғрисидаги овозаларни текшириб кўришни талаб қилдилар, бошқалар эса фақат миллий сайлов трибуналинингина текширишга ҳаққи бор деб уқтиришар эди.

Кечаси билан ана шунақанги «Даҳанаки жанг» бўлди, эртаси куни эрталаб эса миллий ҳисоб комиссияси мажлис ўтказган «Атлапа» кўргазма комплексида оппозиция тарафдорларининг намойиши бўлди. Намойишчилар ҳукуматга қарши шиорлар айтдилар, миллий мудофаа кучлари бош қўмондони Генерал Мануэль Антонио Норьеганинг истеъфога чиқишини талаб қилдилар. Жамоат тартибни таъминлаш кучларининг бўлинмалари васвасага тушган оломонни тийиб қўйишга уриндилар. Аммо осойишталикка даъватдан бирор бир наф бўлмади. Тошбўрон бошланди, гулханлар ёқилди. Осмонга ўқ узилгандан кейингина бебош одамлар тарқала бошлади. Оқшомга яқин шаҳарга миллий мудофаа кучлари бўлинмалари кириб келди.

9 май куни эрталаб ҳеч ким ишлагани йўқ, ҳатто дорихоналар ҳам ёпиқ эди. Бир неча ерларда яна намойишчилар билан полиция тўқнашди. Кўздан ёш оқизадиган газ солинган гранаталар, қаттиқ босим остида сув отилиб чиқадиган ускуналар ишга солинди, одамлар ярадор бўлди.

Оппозиция тарафдорлари матбуотда ола-ғовур кўтаришни ўйлаб ҳаракат қилдилар. 8 май куни, яъни «Атлапа» комплекси биноси олдида намойиш авжига чиққан вақтда 70—80 нафарга яқин мухбирлар қўшни кўчада шовқин-сурон бўлаётганини эшитиб, ўша ерга келишди. Қайтиб келиб кўришсаки, «олам гулистон» — намойиш қатнашчилари аскарлар билан бамайлихотир сўзлашиб ўтиришарди. Бизни кўриб қолишиб яна бақириб-чақиришди, ҳуштак чалишди. Шиорларни айтиб ҳайқиришди...

Овозлар саноғи ҳақидаги маълумотлар бўлмагани учун тартибсизликлар авжига чиққан кўринади. Маъмурлар бу воқеа оппозициянинг ҳатти-ҳаракати туфайли бюллетенлар ўз вақтида пойтахтга олиб келинмаганлиги билан изоҳладилар. Турли маслакдаги партияларнинг раҳбарлари ўзлари сўзсиз ғалаба қозонганликларини эълон қилганликлари ҳам аҳволни мураккаблаштирди.

Учинчи куни экстремист гуруҳлар автобус бекатларини буздилар, эълонлар ёпиштирилган тумбаларни ағдариб ташладилар, кўчаларга гулханлар ёқилди. Шаҳарнинг кўҳна қисмида оппозиция билан ҳукумат қўшинлари ўртасида тўқнашувлар бўлди. Оқибатда тўрт ҳарбий хизматчи оғир яраланди. Президент ва вице-президент лавозимларига оппозициядан номзодлар Гильермо Эндара ва Гильермо Форд ҳам шикастландилар, Г. Эндаранинг шахсий соқчилари госпиталда вафот этди.

Ана шундай шароитда овоз бериш якунларини бекор этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Миллий сайлов трибунали сайлов ҳақидаги қонун, конституция кўп марта бузилганини рўкач қилиб, берилган овозларни холисона санаб чиқиш имконияти йўқ, деб уқтирди. Трибуналнинг қарори чиққанидан кейин кескинлик бир қадар юмшади: баррикадалар олиб ташланди, армия бўлинмалари кўчалардан чиқиб кетишди.

Яқин келажакда Панаманинг бошига қандай маломатлар тушаркин? Шу нарса ҳеч кимга сир эмаски, кўп нарса АҚШ сиёсатига боғлиқ бўлади, Вашингтон сиёсати бу мамлакатда ҳам, умуман регионда ҳам аҳволни нормаллаштиришга сира-сира ёрдам бераётгани йўқ. Кўп вақтдан буён Панамага нисбатан андишасизлик билан муомала қилинмоқда. Вашингтон Панама ҳукуматини ва Республика ҳарбий қўмондонлигини демократик ҳуқуқлар ва эркинликлар бузилаётганида порахўрликда, «Қора дори» жаллодлари билан жиноятқорона алоқаларда айбламоқда. Сайловга бир неча кун қолганда Оқ уй Панамада сайлов якунларини сохталаштиришга тайёргарлик кўрилмоқда, деб эълон қилди. АҚШ зўр бериб тазйиқ ўтказиб турган бир шароитда сайловнинг конституцияга мувофиқ ўтиши учун илож бўлмади.

Ҳозир кўпчилик бевосита ҳарбий интервенция бўлади, деб кутмоқда. Шундай хулоса чиқариш учун ҳамма асос бор. Агар Оқ уй бошлиғининг сўнгги баёнотига қараб мулоҳаза юритадиган бўлсак, Вашингтон кўп ишларга шай бўлиб турибди. Панамада турган 12 минг солдат ва офицер етишмаганидек, бу ерга яна Америка қўшинлари контингенти келди, шу мамлакат чегараларига ҳарбий-денгиз кучларининг қўшилмалари етиб келди. Қўшма Штатлар ҳозирги ҳукумат ва ҳарбий қўмондонликни ҳокимиятдан маҳрум этиш, лоақал беш йилга бўлса ҳам Панама «тахтига» мўмин-қобил қўғирчоқ ҳукуматни ўтказиб қўйиш, регионда ўзининг сиёсий ва ҳарбий стратегик мавқеини сақлаб қолиш учун барча воситаларни ишга солиб, Панама халқининг манфаатларини оёқ ости қилмоқда.

— АҚШнинг Панамага қарши «давлат терроризм» сиёсати кўпдан буён ҳеч кимни ҳайрон қолдираётгани йўқ, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Республика президенти Мануэль Солис Пальма. — Панаманинг ички ишларига қўполлик билан аралашиш интервенция ва гегемонизм сиёсатининг яна бир мисолидир, Вашингтон бундай сиёсатни Куба, Никарагуа, Доминикан республикаси, Чили, Гватемалага нисбатан ҳам ўтказмоқда. Аммо Панама халқи бундан буён ҳам тинчлик, суверенитет, мустақил ички ва ташқи сиёсат ўтказишдек ўз қонуний ҳуқуқни ҳимоя қилишга тайёрдир. Замонасозлик хусусидаги ҳар қандай мулоҳазалар бизни мамлакатимиз территориясидан АҚШнинг барча ҳарбий базаларини узил-кесил олиб чиқиб кетиш учун кураш йўлидан оздира олмайди.

Содир бўлган воқеаларни таҳлил этиш шундан далолат бермоқдаки, Панама ўз тарихида фавқулодда мураккаб даврни бошидан кечирмоқда. Бундан буён нима бўлишини олдиндан айтиб беришга ҳали эрта.

Элдор АБДУЛЛАЕВ,
Александр ЧЕРНОВ,
ТАСС мухбирлари.

Ҳамзанинг 100 йиллигига

«Кураш билан топдим абадиятни...»

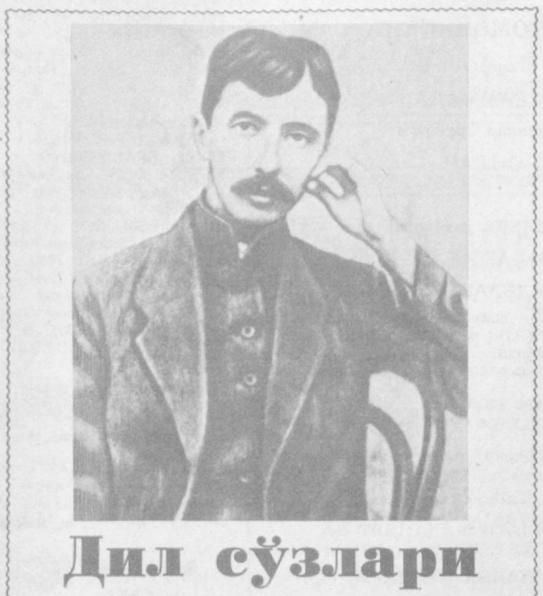

Дил сўзлари

⊙ У айниқса маданиятимиз ҳақида ҳаяжон билан гапирарди. Ўзбек халқининг шеърни яхши кўришини, илмга ташналигини, лекин бунга шароит йўқлигини куйиб-пишиб гапирарди. Шу биринчи учрашувдаёқ мен Ҳамзанинг ўткир шоир ва ҳақиқий маърифатпарвар эканлигини уқдим.

Маннон УЙҒУР.

⊙ Ҳамзанинг қарашида аллақандай бир ҳикмат бор эди: у сизга савол бергандек унинг кўзлари сиздан жавоб кутар эди. Унинг бу фазилати кишини актив суҳбатга тортар ва суҳбат мобайнида ташаббус доимо унда бўларди.

Т. Н. ҚОРИ-НИЁЗИЙ.

⊙ Ўша вақтларда хотин-қизларни озод қилиш темаси мени ҳам жуда қизиқтирган эди. Ҳамзадан бошланган бу тема шаклланган традицияга эга бўлиб, уни ҳеч бир ўзбек ёзувчиси четлаб ўта олмади.

ОЙБЕК.

⊙ Ҳамза Ҳакимзоданинг «Бой ила хизматчи» драмасида хотин-қизлар образи жуда катта куч билан гавдалантирилган. Ўзбек совет адабиётида иродали, пишиқ, курашчан одам образини ҳам биринчи бўлиб ана шу асарда Ҳамза қаламга олган.

Комил ЯШИН.

⊙ Ҳамза Ҳакимзода туркман халқининг ҳам севимли фарзандидир. Унинг ҳаяжонли пьесаси «Бой ила хизматчи» туркман Давлат театри саҳнасида кўп йиллардан бери қўйилиб, минглаб томошабинларни инсонга муҳаббат руҳида тарбиялаб келмоқда.

Берди КЕРБОБОЕВ.

⊙ Оғир тошлар бориб нишонга тегди,
Ҳалок бўлди битта курашчи одам.
Ўлдириб бўлармi шоирни лекин
Ўлдириб бўлармi шеъриятни ҳам?!
Шеър ва ҳаёт дея бўлдию қурбон,
Қайтмади мақсади, маслагидан у.
То ҳаёт бор экан, бор экан инсон,
Тириклар қалбида яшайди мангу.

Николай УШАКОВ.

⊙ Қорли чўққиларнинг оппоқ кўксида
Дам олиб ётади коммунист куйчи.
Қора булутларни қувиб кўкидан,
Шоирни юксакка кўтарган юрти...
Тоғ узра, қуёш-ла, яқин юксакда
Ҳамза ором олиб ётар бу замон.
Халқ унинг орзусин ташир юракда,
Куйлари тилларда жаранглар ҳамон!

Мирдза КЕМПЕ.

Бир шеър хусусида

Ўлмас қўшиқ

Ҳар бир улкан истеъдод соҳиби бир ёки бир неча асари билан халқ ўртасида айниқса машҳур бўлади. Ғафур Ғулом деганимизда «Сен етим эмассан» шеъри ёхуд «Шум бола» қиссаси, Ойбек исмини ёд этганимизда «Қутлуғ қон» ва «Навоий» романлари-ю «Наъматак» шеъри хаёлдан ўтади. Бу асарлар — мазкур алломаларнинг ўзига хос ижодий паспортлари. Бундай асарлар Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ижодида ҳам оз эмас. Шулардан бири «Яша, Шўро!» шеъридир.

Бу шеърни ўқимаган китобхон, у ҳақда ёзмаган адабиётшунос олим топилмаса керак. Аммо уни қанчалик узоқ йиллардан бери билганимизга қарамай, у ҳақдаги билимимиз бой эмас. Биз бу шеърга асосланиб, Ҳамзани Октябрь куйчиси сифатида таъриф ва тавсиф этиб келамиз. Аммо унинг қаерда ва қандай эълон қилингани хусусида бирор сўз айтмаймиз.

Ҳамзашунос олимлар, хусусан Юсуф Султоновнинг фикрига кўра, бу шеър 1918 йилда ёзилган. Бу фикрни шоирнинг замондоши Қори Ниёзий ҳам тасдиқлаб, «Биз ишчимиз», «Уйғон!», «Ишчилар, уйғон!» ва «Яша, Шўро!» шеърлари 1918 йилда ёзилганини қайд этади. Ҳамзанинг санъаткор шогирдларидан бири Мария Кузнецова эса бундай ёзади:

«Мен Ҳамза билан 1918 йилнинг баҳор фаслида танишдим. Мен чойхонада чой ичиб ўтирардим. Рўпарамда бир эркак ўтирар, у китоб ўқирди. Шу пайт қулоғимга ажойиб ашула овози эшитилди. Бу ёқимли ашула тахта девор орқасидан — кичик эстрада томондан келарди. Куй менга жуда ёқиб қолди. Ҳозир ҳам хотирамда, қўшним мен томон қараб, енгил жилмайиб қўйди. Кейинроқ унинг кимлигини билиб олдим. Бу киши Ҳамза эди. Тахта девор орқасидан эшитилган ашула унинг «Яша, Шўро!» қўшиғи эди!».

Бу ўртоқларнинг фикрига кўра, «Яша, Шўро!» Улуғ Октябрнинг иккинчи йилида ёзилган. Ҳамзанинг бошқа инқилобий қўшиқлари сингари, у ҳам бирор газета ёки журналда эълон қилинмай, биринчи марта 1919 йилда «Атир гул» тўпламида чоп этилган. Аммо, афсуслар бўлсинки, Ҳамзанинг бошқа «Гул» тўпламлари сақлангани ҳолда мазкур мажмуа шу кеча-кундузда бирор на расмий, на хусусий фондларда сақланиб қолган. Ҳатто Шарқшунослик институти фондидан ҳам олиб йўқотилган. Шунга қарамай, адабиёт шинавандалари ўртасида бу шеърнинг асл нусхаси тўғрисида турли-туман мулоҳазалар юради. Ана шундай фикрлардан бири шеърнинг «Яша, Шўро!» эмас, балки «Яша, Турон!» деб номланганидир. Бу фикр ҳақиқатдан узоқ эмас. Чиндан ҳам, «Атир гул» тўпламидан жой олган шеърнинг нақорати қуйидагича бўлган:

Яша, Турон! Яша, Турон!
Сен яшайдирган замон,
Эй турк ўғли, шуҳратингдан
Балқисин рўйи жаҳон!

1915—1917 йиллар Ҳамза шеъриятининг асосий пафоси Туркистон (Турон) халқини ғафлатдан уйғотиш, унинг ижтимоий онгини оширишга қаратилган эди. Инқилобнинг дастлабки йилларида эса оташин шоир халқ оммасида янги замонга, янги ғояларга ишонч ҳиссини уйғотишга уринди. Бу чинакам инқилобий руҳ билан суғорилган шеърлар ўз даврида катта ижтимоий вазифани адо этди.

Ўлка мусулмон сиёсий труппасининг 1919—1920 йилларга оид афишаларини кўздан кечирсак, Ҳамза пьесалари асосида тайёрланган спектакллардан кейин шоирнинг турли қўшиқлари ижро этилганини кўрамиз. Шу даврга тааллуқли афишаларнинг бирида «Яша, Шўро!» қўшиғининг ижро этилиши тўғрисида ҳам хабар берилган. Аммо бу қўшиқ сарлавҳасиқ афишада «Яша, Турон!», «Яша, Турон!» шаклида берилган. Шу труппа 1919 йили Эски Жўвада концерт берганида Муҳиддин Қориёқубов «Яша, Турон!» қўшиғини шу қадар таъсирли куйлаганки, бу унутилмас оқшомнинг гувоҳи бўлган Ойбек, Уйғур сингари устозлар уни умр бўйи шавқ билан эслаб юрганлар. М. Қориёқубов репертуарининг гултожиси бўлган бу қўшиқ Москва ва Ленинград, Боку ва Қозон, Париж ва Берлин театрларининг саҳналаридан ҳам янграб, томошабинларнинг олқишига сазовор бўлган. Мазкур қўшиқ машҳур санъаткор ижросида ёзилиб, грампластинка шаклида халқ ўртасида тарқалган. Бу грампластинкада ҳам қўшиқнинг нақорат сатрлари «Яша, Шўро!» эмас, балки «Яша, Турон!» шаклида янграган.

Ўзбек музика фольклорининг билимдони, профессор Н. Н. Миронов 1928 йилда — Ҳамза ўлимидан сал олдин — унинг ижросида 25 та қўшиқни ёзиб олган. Афсуски, музикашунос олимнинг 1931 йили Тошкентда рус тилида нашр этилган «Фарғона, Бухоро ва Хива қўшиқлари» номли китобида Ҳамза ижро этган «Омон», «Яланг даврон-ей», «Уён» («Уйғон») қўшиқлари ноталари билан берилгани ҳолда «Яша, Турон!» кирмай қолган. Н. Н. Миронов томонидан ёзиб олинган ва мислсиз даражада катта қимматга эга бўлган Ҳамзанинг овози ҳам, қўшиқларининг ноталари ҳам йўқолган.

Хўш, «Яша, Турон!» қўшиғи қандай қилиб «Яша, Шўро!» га айланиб қолди.

Айрим кишиларнинг хотирлашларига кўра, М. Қориёқубов Ҳамза ҳаётининг сўнгги йилларида бўлиб ўтган концертларнинг бирида мазкур қўшиқни ўз хоҳиши билан «Яша, Шўро!» тарзида куйлаган. Дастлаб Ҳамза қўшиқ сўзларига нисбатан бундай эркин муносабатдан ранжиган, аммо ҳофизнинг изоҳ ва шарҳларидан сўнг бундай талқинга рози бўлган. Лекин М. Қориёқубов ижросидаги «Яша, Турон!» қўшиғининг грампластинкаси 30-йилларга оид бўлганлиги сабабли бу версия ҳақиқатдан узоқ кўринади.

1939 йилда Ҳамза вафотининг 10 йиллиги, таваллудининг эса 50 йиллиги муносабати билан нашрга тайёрланган «Танланган асарлар»да «Яша, Турон!» биринчи марта «Яша, Шўро!» шаклида таҳрир қилиниб, китобхонлар эътиборига ҳавола қилинди. Муҳаррирлар Ҳамза шеърига қалам уриш билангина чекланмай, бу қўшиқ тилга олинган хотираларда ҳам унинг сарлавҳасини «Яша, Шўро!» деб ўзгартирганлар.

«Яша, Турон!», («Яша, Шўро!») М. Қориёқубовнинг энг севимли қўшиғи эди. Театршунос олим Мамажон Раҳмоновнинг ёзишича, М. Қориёқубов 1955 йили Москвага бориб, унинг хонадонида бир ойдан зиёд истиқомат қилган. Шу даврда у ҳар куни бошқалардан барвақтроқ туриб, Ҳамзанинг бу ўлмас қўшиғини оҳиста хиргойи қилган. М. Раҳмоновнинг «Нега ҳар куни шу қўшиқни айтасиз?» деган саволига у бундай жавоб берган: «Мен болалик чоғимдан «Қуръон»ни қироат билан ўқир эдим. Рўза кунлари «Қуръон»ни ўқиганимда қўшни маҳаллалардан ҳам одамлар келиб, завқ билан тинглашган. Овозим яна ҳам кучга тўлганида мени азон этишга мажбур қилишди. Лекин қалбим масжидни эмас, театрни ҳур кўрар эди. Хуллас, Ҳамза билан танишиб, унинг бу ажойиб қўшиғини ўргандим. У қўшиқнинг ҳар бир сўзини қандай куйлаш кераклигини ўргатган. Ўзи мусиқада жўр бўлган. Агар мен инқилобга қадар «Қуръон»ни ўқиш билан кишиларни мафтун этган бўлсам, энди «Яша, Шўро!» («Яша, Турон!»)ни куйлаш билан халққа манзур бўляпман».

Чиндан ҳам «Яша, Турон!»нинг сўзи ҳам, куйи ҳам халққа манзур бўлган.

Ўрни келганда шуни айтиш жоизки, бу қўшиқ куйининг иккита варианти бор. Бирини Ҳамзанинг ўзи басталаган бўлса, иккинчиси халқ куйи билан айтилган. Бу фактнинг ўзиёқ унинг халқ ўртасида кенг тарқалганидан шаҳодат беради.

Ҳозирги авлод «Яша, Шўро!» («Яша, Турон!») қўшиғини таниқли хонанда Насим Ҳошимовнинг баркамол ижросида севиб тинглайди.

Ҳамза ижодига мансуб бу қўшиқ ҳали узоқ йиллар давомида яшаб, ўз юртининг обод ва фаровон бўлиши учун курашаётган кишилар кучига куч, ғайратига ғайрат қўшажак!

Наим КАРИМОВ,
филология фанлари кандидати.

ҲУРМАТ РАМЗИ

ҲАМЗА ҳақида сўзлаганда кишининг юраги тўлқинланмай иложи йўқ: сабаби, Ҳамза ҳеч нарсадан, ҳатто ўлимдан тап тортмай янги дунё тарафида туриб, эски дунёга қарши курашган.

Тожикистонда Ҳамза Ҳакимзодага ҳурмат ва эҳтиром билан қарашади. Чунки у ўз асарларида нафақат ўзбек халқи, балки тожик халқининг ҳам қайғуларини ифодалаган эди. Ана шунинг учун ҳам Ҳамзанинг юз йиллигини тожик халқи ҳам ўз фарзандининг тўйидек нишонламоқда.

Низом НУРЖОНОВ,
санъатшунослик доктори, профессор, Душанбе шаҳри.

Шоир номи билан

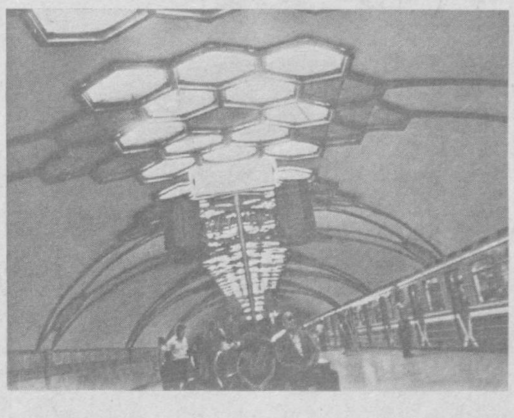

Шаҳримизда Ҳамза номи билан аталувчи табаррук жойлар талайгина. Ҳамшаҳарларимиз шоир номини улуғлаб, ушбу жойларга эҳтиром назари билан қарашади.

Ҳамза ҳайкали пойида янги узилган қирмизи чиннигуллар кўзни олгудек товланиб туради. Худди шу ҳайкалдан унинг номи билан аталувчи Тошкентнинг энг катта ва энг навқирон районларидан бири бошланади. Шоир эса қўли кўксида бизни кутиб олаётгандек.

Ер остидаги муҳташам қасрлардан бири — метро станцияси Ҳамза номи билан аталишини эслатиб ўтишнинг зарурати йўқ.

Шоир ўзбек санъати равнақи учун курашди ва шу йўлда жон фидо қилди. Санъат масканлари — кинотеатр ва Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театри биноси пештоқидаги шоир номи буни ҳамиша ёдга солиб туради.

Т. Каримов фотолари.

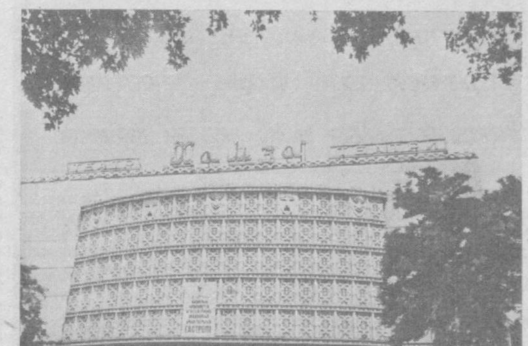

Қутлуғ излар

Ҳамза ўзи тузган театр труппаси билан Андижон шаҳрига ҳам кўп марта келиб томошабинларни сермазмун асарлари билан мамнун қилиб кетганлар. Унинг Андижонда Совет ҳокимиятининг биринчи йилларида театр санъати соҳасидаги ишлари ҳақидаги қимматли маълумотларнинг бир нечтаси билан таништирмоқчиман.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Абдуваҳоб АЗИМОВ эсдалиги:

— 1919 йил бошларида «Шарқ кечаси»ни томоша қилиш, труппанинг ижодий коллективи билан таништириб кетишни Ҳамза ташкил этди. «Фарғона вилоят труппаси» андижонлик ҳаваскорлардан 7 кишини Фарғонага таклиф қилади. Бу таклифни андижонликлар зўр мамнуният билан кутиб оладилар. Тўйчи Аминов, Орифжон Тошматов, Павил Бойбеков каби бадиий ҳаваскорлар тўгараги қатнашчиларини Фарғонага жўнатади.

Ҳамза андижонлик ёшларга турли маслаҳатлар берди. Тўгарак ишини янада яхшилаш, концерт программасининг таъсирчанлигини ошириш йўлларини ўргатди. Андижонликлар ҳам ўз театр труппасини тузиш иштиёқида эканликларини Ҳамзага билдиришди, ёрдам беришни илтимос қилишди. Устоз андижонликлар ташаббусини маъқуллаб, қўлидан келганча ёрдам беришга ваъда қилди.

Фарғона вилоят труппаси 1919 йилнинг август ойида Фарғона, Марғилон, Наманган, Қўқон шаҳарлари бўйлаб томошалар кўрсатди. Андижонликлар сабрсизлик билан кутган кун ҳам келди. Труппа состави 1919 йил октябрь ойида Андижонга келиб тушди. У вақтда Андижонда театр биноси ҳам йўқ эди. Труппа ўз спектаклларини ўша вақтдаги клубда Фрунзе кўчасидаги ҳозир биринчи шаҳар маданият уйи бўлиб турган бинода кўрсатди. Андижонлик томошабинлар «Заҳарли ҳаёт», «Лошмон фожиаси», «Бой ила хизматчи» спектаклини томоша қилдилар.

Томошабинлар таклифи билан спектакллар бир неча кун намойиш этилди. Томошабинлар ўша вақтда Ҳамзанинг етук шогирдлари Муҳиддин Қориёқубов ва Ҳожи Сидиқ Исломовлар билан танишишди.

Андижонда шаҳар революцион комитети ҳаваскорлар таклифларини қўллаб-қувватлади. Фарғона вилояти революцион комитетининг қарори билан Ҳамза труппани тузишда ташкилий ёрдам кўрсатиш учун Андижонда қолди. Вилоят труппаси эса Наманган шаҳрига жўнаб кетди. Санъатга интилаётган Андижон ёшларининг жўшқин ғайратини кўрган Ҳамза «Шарқ кечаси» драмасининг 2-қисмини ёзди ва уни саҳналаштиришга киришди. Спектакль саҳнага чиқди, ёшларнинг самарали меҳнати ва Ҳамзанинг оталарча ёрдами туфайли биринчи спектакль томошабинларнинг юксак олқишига сазовор бўлди.

Санъатга нисбатан ёшлар қалбида жўш урган муҳаббатни ва уларнинг ажойиб истеъдодини сезган Ҳамза уларга маърифатли бўлиш миллий санъатни юксалтиришда ҳеч бир қийинчиликдан қўрқмасликни ва уни енгишни, омма манфаатини ўз манфаатидан юқори кўришни уқтирди. Ҳамза ҳозирги Йўлдош Охунбобоев номли Андижон Давлат музикали драма театрининг ўзаги бўлмиш труппанинг пойдеворига биринчи ғишт қўйган ажойиб санъат устаси эди.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Тўхтасин ЖАЛИЛОВ хотираси:

— Ҳамза Андижонга келган вақтда бир неча созандалар ва ашулачилар Гузардаги чойхонада тўпланиб машқлар ва ашулалар айтар эдик. Лекин у вақтда бизнинг ишлайдиган тайинли жойимиз, машқ қиладиган хонамиз йўқ эди. Лекин ҳар қаерда тўйларга, чойхоналарга бориб машқ қилиб ўйинкулги қилиб юрар эдик.

Ҳамза бир куни бир неча кишилар билан узум бозорида тўпланиб, овқат қилиб ўлтирган вақтимизда келиб қолдилар. Суҳбат қизиб кетди. Бу суҳбатларда Рустам Мехтар, Ашурали, Одилбек, Назирбек, Ёқубжон, Орифжон ака ва шуларга ўхшаш бир мунча музика усталари бор эди.

Ҳамза яхшигина гапириб келиб бизни жуда қаттиқ койиб кетди:

— Сизларнинг бундай юриш-туришингиз ярамайди. Сизлар ҳаммангиз музика усталари, санъаткорларсиз. Беъмани ҳаракатларингиз, яъни пул қистириш ва бошқа шунга ўхшаш ярамас одатларингизга чек қўйинг. Халқ олдида обрўйларингиз тўкилмасин.

Ҳамзанинг яна бир гапи ёдимда қолди: Сизлар шогирдларингиздан тортиб устозларингизгача чолғу чалишда бир нарса учун курашасизлар. Шу бугундан бошлаб бутунлай қарама-қарши, халқимизни кулдирадиган, хурсанд қиладиган, руҳлантирадиган нарсаларни чалишингиз керак.

Шундан кейин биз халқ куйларини, чиройли яллаларини музикага солиб айтишга бошладик. Жуда яхши бўлди, илгари бир тўйга борсак ёки бошқа бирор суҳбатда бўлсак биз машқ қилиб ашула айтганимиздан кейин ҳаммани сукут босарди. Енгил ашулаларни айта бошлаганимиздан кейин бу нарсалар халқни жуда хурсанд қилди. Қаерга борсак даврамиз қизийдиган бўлди.

●

Ҳамзанинг Андижон шаҳридаги ижтимоий адабий фаолияти у ўзбек санъаткорларининг ҳақиқий устози, жойларда театр санъатининг ривожига катта ҳисса қўшган фидойи эканлигини тасдиқловчи бир эпизоддир.

Нусрат ИНОҚОВ,
кекса санъаткор.

«Оловли йўллар»

«Қора чимматдан чиқ эй, бўғриққан гўзал ёшлик,
Золимлар бағрин илм тиғи-ла янчгин аёл.
Дединг, мактабга боргин қизлар гул сунбул сочлик,
Бахтга бека бўл сингил: ўқиб сен ҳам топ камол.

Яйра, эркин қуш мисол умидларинг гулласин,
Саҳнага чиқ, оч юзинг, келди очилур чоғи.
Уйғон, ишчилар уйғон, куйла бахтинг ялласин,
Эркингни қўлдан берма ўчсин кулфат чироғи».

Онанг каби хору зор эди халқинг, диёринг,
«Яша Шўро» янгради бағри хун Қўқонингда.
Ҳар бир сўзинг ўқ бўлиб ўлдирди шум ағёринг,
Ташна бўлди ёвузлар сенинг қутлуғ қонингга.

Аксиньянгни ёқдилар шариат пешволари,
Айирмоқчи бўлдилар эътиқодинг, куйингдан.
Эрк томон бошлагувчи тонг эди наволаринг,
Ғайри дин деб қувдилар шоир ота уйингдан.

Камолот чўққисига етганингда қип-қизил,
Қўшиқ тўла кўксингга урдилар тош ханжарин.
Шум ўлим енгди сени, енголмади ул разил,
«Оловли йўллар»да сен яшаяпсан камтарин.

Зулм кишанларини парчалади Инқилоб,
Разолат эшиклари синдирилди бешафқат.
Инсон йўлин ёритди илм-маърифат, офтоб
Бугун тантана қилар сен излаган ҳақиқат.

Муҳтарама ЭГАМБЕРДИЕВА.

Мактаб: ислоҳот жиҳатлари

Тарихдан имтиҳон қандай бўлади?

Республика мактаблари имтиҳонларга тайёргарлик кўрмоқда. Бу йил битирувчилар бир йиллик танаффусдан кейин яна СССР тарихидан имтиҳон топширадилар.

Ўтган йили тарихдан имтиҳон бекор қилинганида кўпгина хилма-хил фикрлар билдирилди. Имтиҳонни бекор қилиш тарафдорлари юқори синфлар учун дарсликлар жуда эскирганлигини, улардан тарихни ўрганиш мумкин эмаслигини айтгандилар.

Эндиликда мактабда тарихдан имтиҳон қайта тикланди. Бироқ унга нисбатан муносабат илгаригидек хилма-хиллигича қолди. Кўпчилик имтиҳон олиш зарур деган фикр билдирмоқда. Бироқ ҳозирги шароитда тарихдан имтиҳонни қандай топшириш керак? Чунки мамлакатимиз тарихи билан боғлиқ жуда катта ҳажмдаги ахборот оқимида аниқ бирор нарсага асосланиш ҳатто ўқитувчиларнинг ўзларига ҳам осон эмас.

СССР халқ таълими Давлат комитети ҳам тарихдан имтиҳон мазмуни ва шаклини ишлаб чиқишни педагоглар коллективларига таклиф этиб, ўз фикрини билдирди. Халқ таълими Давлат комитети мактаб ўқувчиларини савол-жавоб қилишда фойдаланиш мумкин бўлган фақат тахминий саволларни тайёрлаб берди.

Тошкентдаги 64-мактабда СССР тарихидан имтиҳон олишнинг қизиқарли формасини қидириб топдилар. Йил давомида мазкур фанни «аъло» баҳога ўзлаштирган ўқувчилар танланган мавзулар юзасидан рефератлар тайёрлаб, альбомлар чиқарадилар. Улар май ойининг охирида рефератларни ҳимоя қилади ва бу эса билимни якунловчи текшириш бўлади. Қолган ўнинчи синф ўқувчилари учун имтиҳон суҳбат тарзида ўтади.

Ана шу мавзуларнинг кўпи 10-синфлар учун мўлжалланган эски дарсликда йўқ ёки эндиликда қуйидагича ифодалаб берилган: масалан «60-70-йиллардаги аграр ислоҳот муваффақиятсизликка учраганлигининг сабаблари» ёки «Қишлоқ хўжалигини ёппасига коллективлаштириш — ленинча планни тафтиш қилишдир»... Ўқувчиларнинг ўзлари ана шу мавзуларга оид мақолаларни газета ва журналлардан тўплаб, Ленин асарларини, КПСС XXVII съезди ва Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси материалларини конспект қилдилар. Мана шу барча материаллар олий ўқув юртида ҳам уларга асқотса керак.

Имтиҳон темаларидан бири «Ёшлар — қайта қуришнинг фаол кучи» деб таърифланган. Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг олимлари билан мустаҳкам ҳамкорлик мавзуни таҳлил этишда болаларга катта ёрдам берди. Олимлар мактабда институтнинг филиалини ташкил этдилар. Олий ўқув юрти тарих кафедрасининг ўқитувчилари, студентлари ва мактаб ўқувчилари иштирокидаги конференция ёшлар мавзуига бағишланди. Институтнинг профессор ва доцентлари дарсларда тез-тез бўлиб, ўқитувчилар коллективига илмий методик ёрдам бермоқдалар.

Республиканинг кўпгина мактабларида тарих фанидан имтиҳон анъанавий шаклда ўтказилади. Билетлар тарқатилиб ўқувчиларнинг асосий мавзуларга оид докладлари олиб кирилишига йўл қўйилади. Мактаб учун қайси усул самарали ва энг мақбул эканлигини тажриба кўрсатади.

Бироқ, ҳар қандай ҳолатда ҳам янги тарих дарсликларини нашр этишни жадаллаштириш зарур. Деярли ўн уч йилдан буён ўрта мактаблар учун Ўзбекистон тарихидан ўқув қўлланмалари нашр этилмаяпти, ўлка тарихига оид материаллар деярли йўқ. Педагоглар жамиятшунослик, илмий методик адабиётга доир умумлаштирувчи материалларга муҳтождирлар. Ўлка тарихининг долзарб мавзуларига оид илмий оммабоп очерклар, хрестоматиялар зарур. Олимлар мактаб олдида ҳамон қарздор бўлиб қолмоқдалар деб ёзади ЎзТАГ мухбири Л. Струнникова.

«Зенит-7»

23—27 МАЙ КУНЛАРИ

«ЗЕНИТ-7» ФИРМАЛИ
ТЕХНИКА-САВДО МАРКАЗИДА

«ИЖМАШ» ЗАВОДИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КУНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Бу ерда Сиз завод вакиллари билан учрашасиз, «Иж» маркали мотоцикллардан фойдаланиш бўйича малакали маслаҳат оласиз, шунингдек завод ва магазин маъмуриятига ўз истак ва таклифларингиз билан мурожаат қила оласиз.

27 МАЙ СОАТ 15.00 ДА

ХАРИДОРЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Ҳозирги вақтда магазин савдосида: «ИЖ-ПЛАНЕТА-5», «ИЖ-ПЛАНЕТА-5К» «ИЖ-ЮПИТЕР-5» ва «ИЖ-ЮПИТЕР-5К» мотоцикллари, шунингдек, ён прицеп, «ТУЛИЦА-200» ва «МУРАВЕЙ» мотороллерлари, мотоцикл ва мотороллерларнинг эҳтиёт қисмлари бор.

Магазин соат 10 дан 19 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача: дам олиш куни — душанба.

Адрес: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Чехов кўчаси, 10-уй (метронинг «Ойбек» станцияси). Телефон 54-04-92.

«ЗЕНИТ-7» ФИРМАЛИ ТЕХНИКА САВДО МАРКАЗИ

Одми ва кўркам

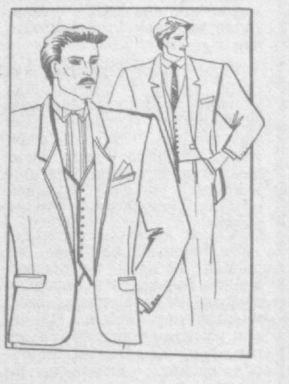

Катта ёшдаги кишилар кийим-кечакнинг одми, шу билан бирга хушбичим бўлишини маъқул кўрадилар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари яратган эркаклар костюмларининг моделлари ана шу талабларга жавоб беради.

Шундай костюмларни Бош универсал магазиндан, Марказий универсал магазиндан, кийим-кечаклар билан савдо қилувчи магазинлардан

СОТИБ ОЛИШ МУМКИН

Костюмлар тўқ газламадан тикилган. Размери 46 дан 60 гача.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

Тошкентликлар диққатига!

ШИША ИДИШЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ПУНКТЛАРИДА ВА ШИША ИДИШДАГИ МАҲСУЛОТЛАР БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ БАРЧА МАГАЗИНЛАРДА ГАРОВ НАРХИ БЕЛГИЛАНГАН БАРЧА ТУРДАГИ ҲАР ХИЛ СИҒИМДАГИ БЎШ ШИША ИДИШЛАРНИНГ ҚАБУЛИ

ТАШКИЛ ЭТИЛГАН.

ЭРТАГА МАГАЗИНГА ҚИРИБ, МИНЕРАЛ СУВ, «ПЕПСИ-КОЛА», «ФАНТА» ВА БОШҚА ИЧИМЛИКЛАРНИ СОТИБ ОЛИШИНГИЗ УЧУН БЎШАГАН ШИША ИДИШЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТОПШИРИНГ!

Справкалар учун телефон — 33-72-59.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ.

Ғаров, қамиш ва пальма япроғидан

ВЬЕТНАМ ВА КОРЕЯ УСТАЛАРИ ЯСАГАН БУЮМЛАР — ғаровдан ясалган қанддонлар, пальма япроғидан ясалган қутичалар, қамишдан ясалган кўркам манзаралар бизни нафислиги, кўркамлиги, шакли-шамойилининг мукаммаллиги билан қувонтиради.

ЁШ АЁЛЛАР ЭСА ПАЛЬМА ЁКИ МАККАЖЎХОРИ ЯПРОҒИДАН ЯСАЛГАН СУМКАЛАР ОЛДИДАН БЕПАРВО ЎТИШОЛМАЙДИ.

Ана шу буюмларнинг ҳаммасини

«ОЛМОС»
РЕСПУБЛИКА
УЛГУРЖИ-ЧАКАНА
САВДО БИРЛАШМАСИ
МАГАЗИНЛАРИДАН
ХАРИД ҚИЛИШ
МУМКИН.

Буюмларнинг нархи 4 сўмдан 12 сўм 50 тийингача.

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг

Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси

«ТАШСЕЛЬМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ИССИҚКЎЛДАГИ «ЮБИЛЕЙ» ПАНСИОНАТИДА

ДАМ ОЛИШ УЧУН

путёвкалар сотади

1 июндан 14 июнгача, 1 сентябрдан 14 сентябргача — путёвка баҳоси — 90 сўм; 15 июндан 28 июнгача — путёвка баҳоси — 148 сўм.

ТОШКЕНТЛИК ДАМ ОЛУВЧИЛАРНИНГ ДАСТЛАБКИ ГРУППАСИ 31 МАЙДА ЖЎНАБ КЕТАДИ. ДАМ ОЛИШ МУДДАТИ — 15 КУН.

Дам олувчиларни қулай автобусларда манзилга етказиш ва қайтариб олиб келиш таъминланади. Йўл ҳақи — 32 сўм.

Справкалар учун телефонлар: 32-10-64, 33-77-35, 39-09-27, 39-09-59.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

20 май соат 11 дан 17.00 гача

НАВОИЙ НОМИДАГИ ТЕАТР ОЛДИДАГИ МАЙДОНДА

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий таваллудининг 100 йиллигига бағишлаб

КИТОБ БАЙРАМИ ЎТКАЗИЛАДИ

Байрам вақтида ҲАМЗА асарлари, шунингдек ўзбек ва рус тилларидаги ўзбек адабиёти бошқа классикларининг китоблари катта савдоси ташкил этилади.

КИТОБ БАЙРАМИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«ТАШКНИГА» шаҳар китоб савдоси идораси.

Доира рақсга чорлайди. Т. Каримов фотоси.

Қирқ йил қалам тебратиб

КЎП касблар қатори қаламкашлик, ижод қилиш ҳунари ҳам меҳнатсеварликни ёқтиради. Марҳамат Муслимов Тошкент Давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультетини тугатиб адабиётга, ижодга ҳавас қўйибгина қолмай астойдил тер тўкди. Бу меҳнат маҳсули унинг мақолалари, ҳикоялари, ҳажвиялари газета-журналларда чоп этилиб турди.

Имло текширувчи, жумлаларни таҳрир қилувчи, бир асарни иккинчи бир тилга таржима этувчи, мазмунли фикр битувчи қаламкашнинг меҳнатини заргар моҳирлигига ва диққат-машаққатли меҳнатига қиёс этса бўлади. Марҳамат Муслимов «Ўқитувчи», «Фан», «Медицина» нашриётларида мана шундай заҳматкаш қаламкашлик ишларини бажарди. «Ўзбекфильм» киностудиясида редактор бўлиб хизмат қилиш билан бирга бир неча кинофильмларни ўзбек тилига ағдарди, дубляж группасида яхши хизмат қилди. Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида ишлаган чоғларида илк марта Абдулла Қодирийнинг «Обид кетмон» ва «Меҳробдан чаён» асарларини араб имлосида ёзилган асл нусхасига солиштириб тайёрлади.

Одатда, ҳар бир касбнинг, айниқса қийин ҳунарларнинг моҳир устозлари бўлади. Мен Марҳамат ака Муслимов билан шу ҳақда суҳбатлашиб, устозларини сўрадим.

— Китоб таҳрир қилиш қумдан олтин заррасини териб олишга ўхшайди, — дейди у ўз касби машаққатини таърифлаб. — Нашриётда ишлаётган йилларим жуда қийналганман. Таржима санъатини, таҳрир усулларини мукаммал ўрганишимда сўз санъаткори зукко устаси, ажойиб ёзувчи Мирзакалон Исмоилий, шоирлардан Анисий, Шукур Саъдулла, қаламкаш ва ношир Насрулло Охундийлар кўп ёрдам бериб, устозлик қилишди. Ақли дониш устозларимнинг ана ўша сабоқлари қаламимга қувват, қалбимга ғурур-ғайрат бердики, китобларни таҳрир этишда, таржимонлик санъатини дадил давом эттиришимда илҳом бағишлади.

— Сиз Абу Али ибн Сինонинг китоблари нашрида ҳам ҳисса қўшгансиз, яна кўплаб тиббиёт китобларини таржима қилгансиз, табобат адабиётига қандай қизиққансиз? — деб сўрайман ундан.

Марҳамат ака бу ҳақда ҳам мамнуният билан гапирди:

— Шарқшунос олимлар ва табобат аҳллари билан Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари» асарини нашрга тайёрлашда қатнашиб, табобат илмига жуда ҳавас қўйдим, чорак аср «Медицина» нашриётида ишлаётган бўлсам, ўнлаб тиббий рисолаларни, кейинги йилларда «Инсон қадри», «Хирург қалби», «Нега юз йил яшамаймиз?», «Ажал комида» каби йирик илмий-оммабоп китобларни ўзбек тилига таржима қилдим, бу китоблар қўлмақўл бўлиб кетиб, халқимиз севиб ўқиётганидан хурсандман.

— Бадиий асарларни ҳам ўзбекчага таржима қилаяпсизми?

— Бир неча роман, қисса, ҳикояларни ўзбекчалаштирганман, яқин кунларда Юрий Германнинг «Навқирон Россия» романи таржимасини тугатаман. Айни пайтда тиббий рисолалар таржимаси, ижод билан шуғулланяпман.

Ҳа, Марҳамат Муслимов халқимиз маърифат-маданияти учун қирқ йилдан бери қалам тебратиб, ҳалол хизмат қилиб келяпти. «Медицина» нашриётининг бўлим мудири сифатида узоқ йиллик меҳнати тақдирланиб, унга «СССР матбуот аълочиси», «СССР соғлиқни сақлаш аълочиси», «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси» нишонлари, Н. И. Пирогов номидаги медаль, кўплаб фахрий ёрлиқ ва дипломлар берилди.

Марҳамат ака Муслимов ҳар қанча иш, ҳар қанча ижод билан шуғулланмасин, ўз оиласининг сарбони, қобил фарзандларининг отажониси. Тўнғич ўғиллари Мақсуджон инженер-электрик, Маъруфжон агропромда бўлим бошлиғи, қизлари Нилуфар шифокор, саккиз набиралари эса катта оиланинг гулу-лолалари. Болаларнинг бобоси Марҳамат Муслимов бахтли турмуш тарзидан мамнун бўлиб, шундай тилак айтади:

— Дунё тинч, элимиз саломат, дўстлигимиз барқарор бўлсин, ҳар бир хонадондан бахт аримасин.

Яхши ният ва ҳалол меҳнатга бахт йўлдош бўлиб, ҳаёт гулшан каби гўзаллашаверади, инсон умрининг маъноси ва лаззати шу билан белгиланади.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Ҳар тўғрида

ПИЁДА ДУНЁ КЕЗИБ

АНҚАРА. Франциско Монтере Калваче Испаниядан 15 минг 500 километр йўл босиб ўтиб, Туркия пойтахтига етиб келди. 1986 йил биринчи январда бошланган саёҳатни Монтеронинг ўзи «Дунёга саёҳат» деб атамоқда. У йўлда керак бўладиган барча зарур нарсалари бор бўлган катта рюкзак билан 12 та давлат территориясидан ўтди. Испаниялик саёҳатчининг бир кунлик ўртача «нормаси» 25 километрни ташкил этади. Америка кашф этилганига беш юз йил тўладиган кун — 1992 йил декабригача Монтеро янги манзилга етишни режалаштирмоқда. У йўл таассуротларини кейинчалик китоб қилиб чоп этиш ниятида.

ЮБИЛЕЙ ФОТО КЎРГАЗМАСИ ОЧИЛДИ

БУДАПЕШТ. Марказий Венгриядаги Сольнок шаҳри фотогалереясида юзинчи марта фотосуратлар кўргазмаси очилди. Юбилей экспозициясида Венгрия ва чет эллик, шу жумладан Совет Иттифоқилик машҳур фотосанъат усталарининг энг яхши асарлари жой олган.

(ТАСС).

БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилотининг «Нур» ижодий уюшмаси правлениеси уюшма ҳузурида тилларни ўрганиш бўйича очилган пулли курсларни тугатишга қарор қилди. Шу муносабат билан курс ташкилотчилари томонидан тарқатилган гувоҳномалар ҳам бекор қилинади.

Эътироз ва даъволар «Нур» ижодий уюшмаси правлениеси номига қуйидаги адрес бўйича шу йилнинг 1 июнига қадар билдирилиши мумкин: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги проспекти, 6-уй.

«НУР» ИЖОДИЙ УЮШМАСИ.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

СССР Маданият министрлиги

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

20 МАЙДАН БОШЛАБ

ЛЕНИНГРАД ЦИРКИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

«Дўстлик гулдастаси» Цирк томошалари

(2 бўлимдан иборат)

ПРОГРАММАДА:

манзарали ҳайвонлар группаси

БУҒМА ИЛОНЛАР

ва

Татьяна ЗАСЕДАТЕЛЕВА раҳбарлигидаги

ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР

ҚАТНАШАДИЛАР.

Томошалар иш кунлари — соат 19.30 да; шанба куни — соат 16, 19.00 да, якшанба куни — соат 12, 15, 18.00 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассалари соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

Кассалар дам олиш кунисиз ишлайди.

Коллектив бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84, 44-28-04.

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ

катта халқ сайллари, болалар байрами, Тошкент шаҳар корхоналари меҳнаткашларининг оилавий дам олиш коллектив ҳордиқ кунларига

Таклиф қилади

ПРОГРАММАДА:

санъат усталарининг концертлари, профессионал ва ҳаваскорлик ижодий коллективларининг чиқишлари, болалар ижодиёти кўргазмалари, конкурслар, қўғирчоқ спектакллари, болалар учун оммавий-тематик тадбирлар ўрин олган.

Боғнинг 16 аттракциони, жумладан янги «Қувноқ тепачалар», «Шимол» аттракционлари дам олувчилар хизматида бўлади.

Ўйин автоматлари, видеотека, игротека, янги шахмат-шашка павильони ва заллари ишлайди.

20—21 МАЙ СОАТ 13.00 ДА

Мактабларда ўқув йилининг тамомланишига бағишлаб

«САХИЙ АФСУНГАРЛАР ОЛАМИДА» ШАҲАР МАКТАБ КАРНАВАЛИ ЎТКАЗИЛАДИ.

БАЙРАМГА БОЛАЛАР ОТА-ОНАЛАРИ БИЛАН БИРГА ТАКЛИФ ЭТИЛАДИЛАР.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

Марказий «Пахтакор» стадионида

25, 26, 27 МАЙ СОАТ 20.00 ДА
28 МАЙ СОАТ 17 ВА 21.00 ДА

Алла Пугачёванинг қўшиқлар театри

«ЁШЛАР—ЁШЛАРГА» КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИ

ПРОГРАММАДА:

АЛЛА ПУГАЧЁВА

КУЙЛАЙДИ ВА ЎЗ ДЎСТЛАРИ

Ольга КОРМУХИНА, Александр ЛЕВШИН, Филипп КИРКОРОВ, Руслан ГОРОВЕЦларни таништиради.

«РЕЦИТАЛ», «ГЕЛЛА», «А,СТУДИО», «БЕЛЫЙ КАМЕНЬ» группалари иштирок этади.

Билетлар стадион кассаларида ва билет тарқатувчилар томонидан соат 14.00 дан бошлаб сотилади.

Диққат!

Шаҳар иссиқлик хўжалигини янги иситиш мавсумига тайёрлаш бўйича

профилактик ишлар амалга оширилиши муносабати билан қуйидаги адресларда иссиқлик марказлари ўчирилиши ва иссиқ сув етказиб бериш вақтинча тўхтатилиши планлаштирилмоқда:

— 2-ТЦ — 22 МАЙДАН 25 МАЙГАЧА: «Қорасув», «Шимоли-Шарқ», «2-Черданцев» массивларида;

— 8-ТЦ — 23 МАЙДАН 26 МАЙГАЧА: «Сергели» массивида.

Справкалар учун телефонлар: 62-68-38, 62-65-55.

«ЎЗБЕКЭНЕРГО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ «ТАШТЕПЛОЭЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ»И.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИБ ЎҚИШНИ ХОҲЛАГАН АБИТУРИЕНТЛАР, МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ МАДАНИЯТ САРОЙИ

рус тили ва адабиёти, тарих, жамиятшунослик, математика фанлари бўйича киришимтиҳонларига тайёргарлик кўриш юзасидан

КУРСЛАРГА

қабул эълон қилади

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Машғулотларни университетнинг қабул комиссияси ва кириш имтиҳонларида катта тажриба орттирган етакчи ўқитувчилари олиб боришади.

Машғулотлар вақтида амалий маслаҳатлар олиш, иншолар ёзиш ва бошқа фанлардан кириш имтиҳонлари топшириш юзасидан малака оширишлари мумкин.

Юқорида санаб ўтилган фанлар бўйича машғулотлар жадвал бўйича ҳар куни (якшанбадан ташқари) Маданият саройида соат 15.00 дан бошлаб ўтказилади:

I-ДАВРА — 1 июндан 15 июнгача;
II-ДАВРА — 16 июндан 30 июнгача.

Абонементларни В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат Университети Маданият саройининг 23-хонасидан, ҳар куни соат 11 дан 18.00 гача сотиб олиш мумкин.

Справкалар учун телефон — 46-39-55.

Транспорт — 28, 34, 87-автобуслар; 4, 8-троллейбуслар; 9, 21-маршрутли таксиларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/V да **Раймонда.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ БИНОСИДА — М. Авезов номидаги Қозоқ давлат академик драма театрининг гастроллари — 20/V да **Жойнамоз** (19.30), 21/V да **Синфимиз қизлари** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/V да **Темир хотин** (Фарғона область ўзбек музикали театрининг спектакли (19.30), 20/V да **Гул ва Наврўз,** 21/V да **Концерт.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/V да **Майсаранинг иши** (18.00), 20/V да **Драма актёрлари куйлайди** (18.00), 21/V да **Паранжи сирлари** (18.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Ленинград цирки томошалари** (20/V да 16, 19.00 да; 21/V да 12, 15, 18.00 да).

Кино

19 МАЙДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — КИНОПРОГРАММА: «БУЭНОС-АЙРЕС СИРИ»; «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (18, 20.40, катта зал).

Чайка — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (18.30, 21.00).

Ватан — «ТАНИШУВ» (18.30, 21.00).

Тошкент Совети 50 йиллиги — «ТАНИШУВ» (18.30, 21.00).

Нукус — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (18.30, 20.45).

Восток — «ЯККА ЎЗИ» (18, 20, 21.30).

Қозоғистон — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (17, 20.00).

К. Ёрматов номли — «ХУДОНИНГ ОШНАСИ» (тоқ соатларда).

Дружба — «ЯККА ЎЗИ» (ҳар соатда).

Лисунов номли — «ЯККА ЎЗИ» (ҳар соатда).

Фестиваль (ёзги) — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (21.30).

Хива — «ФАВВОРА» (21.30).

20 МАЙДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи —КИНОПРОГРАММА: «БУЭНОС—АЙРЕС СИРИ», «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40, катта зал).

Чайка — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Ватан — «ТАНИШУВ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ТАНИШУВ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Нукус — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Восток — «ЯККА ЎЗИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Қозоғистон — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (16, 17, 20.00).

К. Ёрматов номли — «ХУДОНИНГ ОШНАСИ» (тоқ соатларда).

Дружба — «ЯККА ЎЗИ» (ҳар соатда).

Лисунов номли — «ЯККА ЎЗИ» (ҳар соатда).

Фестиваль (ёзги) — «ТИМСОҲ ДАНДИ-2» (21.30).

Хива — «ФАВВОРА» (21.30).

ДИҚҚАТ!

Тошкент шаҳар Ленин районидаги

218-МАКТАБ

26 майдан бошлаб тўлиқ ва тўлиқсиз ўрта мактаб курси учун рус тилида таълим олган мустақил тайёргарлик кўрган кишилардан

ИМТИҲОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб адреси: Тошкент шаҳри, 1-Қўйлиқ массиви, 12«а» уй (15, 52, 55-автобусларнинг «Сўнгги бекати).

Тошкент область агросаноат бирлашмасининг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ ВА БУРЧАКЛИ ШТАМПИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Уздортранскомплект» томонидан 43.212 сўм 89 тийинга берилган, йўқолган 883966 номерли ҳисоб-китоб чеки, «Прогресс»» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан 78 сўм 99 тийинга берилган йўқолган 013316 номерли

ҲИСОБ-КИТОБ ЧЕКИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти коллективи директор ўринбосари Т. А. Қорабоевга ўғли

Равшан ҚОРАБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р. 00335. Ички саҳифаларга 20.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2106. Индекс 64690.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10